

Shiva rahasya - Pt 10 - Uttarardh

शिव रहस्य - उत्तरार्ध - अत्रादौ
Sanskrit

Paper

Handwritten - Folio - 16

132 years old

14.2" x 7.3"

Incomple. Te.

शिव शैल्य - दशमांश - अष्टाद्वि
प्रारम्भ

श्रीगणेशायनमः अथशिवरहस्यदशमांशउत्तरार्द्धप्रारंभः इंदुरखंडशिरसोवरात्मजं वक्रतुंडमगजाननं भवं नोनुमः प्रणतदुःखखंडनं विप्रं
 स्वरदखंडसत्करं १ मुनिरुवाच नमस्तेतारकारतेपुण्यतिकथारते हरतेवृजिनौघानांस्मरतेशिवपादयोः २ शिवधर्मोमहासारः सर्वधर्मो
 त्तमोत्तमः शिवप्रसादजनकः सर्वेषामेवदेहिनां ३ वणीश्रमायासधर्मः सुकरः सर्वदाकथं किंतेनाचरितेनेशः प्रसीदतिमहेश्वरः ४ क्षिप्रं प्र
 सादजनकोदेवदेवस्यभूलिनः तस्यस्वरूपमधुनावदसेनापतेधुना ५ शिवद्रोहः कथं प्रोक्तः यः प्रायश्चित्तवर्जितः तस्यस्वरूपं वदमे श्रोतुमुत्कं
 ठते मनः ६ को वास्यप्रश्नभारस्यवक्तात्वादृतेनघ पावयास्मान्कथासारैर्गणान्देवान्मुनीनपि ७ सूत उवाच इत्थं स्कंदस्तदप्यष्टौ जैगीषयेन स
 तमाः उवाच नत्वा देवेशं वीक्ष्य देवान्मुनीन् गणान् ८ श्रीस्कंद उवाच स्मरति प्रसादाय क्षिप्रं धर्मो यमुत्तमः शिवधर्मो दुपः श्रीमान् उत्तारक उ
 त्तारक उदाहृतः संसारार्णवमग्नानां पापिनां सुकृतामपि कैलासशिखरे गौर्ये पुण्येष्टौ महेश्वरः १० शिवधर्मो महासारं अल्पायां समहत्फलं
 अनिष्कृतिमहत्पापं शिवद्रोहं तथा मुने सेतिहा संवदद्वौ र्यै मया न ह्युतमोजसा तच्छृणुष्व विशेषेण संहैभिः सावधानतः १२ रत्नप्रासादमध्य
 स्थं कैलासे वामनो हरं प्राञ्जलिर्विनयोपेता उवाच परमेश्वरं १३ सुप्रसन्नं मुखं भोजं रत्नाभरणभूषितं अनेकचंद्रसूर्याग्निभासाभासितवि
 ग्रहं १४ त्रिपुंड्रविलसत्फालं भस्मपांडुरशोभितं सुधाकरधरं शंभुं गंगाधरमुमासखं १५ नंदिभृंगिमहाकालचंडतंडुनिषेवितं षड्भुजं
 भवक्रोणपार्श्वतः परिसेवितं उवाच देवी सानंदं विनयोदारसद्वचः श्रीदेव्युवाच भगवन्भवभूतेशब्दो मे केशसदाशिव वृषध्वजविरूपा
 क्षकलधौतगिरिप्रियः १७ त्रिंशद्वक्त्रजगन्मूर्ते सच्चिदानंदविग्रह कालकालपुराणते मन्मथो धकसद्वन १८ नीलकंठमहादेव सां वसर्व
 जगत्पते विश्वसर्गस्थिति लयप्रकाशकरलोचन १९ गंगाधरविरूपाक्षदक्षदीक्षापहारक प्रसीद देव सर्वज्ञविज्ञप्तिः काचिदस्ति मे २०
 तां तूर्णं कुरु देवेश शीघ्रं कर्णरसायनं भवार्णवनिमग्नानां प्रजानां मविवेकिनां २१ क्षिप्रं प्रसादजननमल्पायां समहत्फलं शिवधर्मो म
 हापुण्यं सर्वधर्मोत्तमोत्तमं २२ शिवद्रुहोपापभोगकथय स्वामेश्वर शिवधर्मप्रकारः कः शिवद्रोहश्च को भवेत् २३ कृत्वा ते भक्तिमंतस्तेशिव
 धर्मो महाफलं संप्रापस्तव सान्निध्यं विष्णुब्रह्मादिदुर्लभं २४ दक्षिणोत्तरकैलासवासदं परमेश्वर भक्तानां तारतम्येन ब्रह्मक्षत्रविशंप्रभो
 २५ संकरणां च मूढाणांतिरश्चामपि भोगदं देवगंधर्वयक्षाणामुनीनां च गणत्वदं २६ सारूप्यं चैव सामीप्यं सायुज्यं च सलोकतां स्वभ

क्तितारतम्येन भक्तानां तव सिद्धिदं २७ शिवधर्ममहापुण्यं सेतिहासं वदप्रभो यच्छ्रुत्तानि गर्भेर्गोप्यस्मृतिभिर्नोदितं क्वचित् २८ स्मर्तारः
 स्वाधिकारेण प्रवदं त्यल्पसिद्धिदं वर्णाश्रमायासधर्मैर्द्वैगुण्यपापदं २९ कृतेष्वल्पजपुण्यं च मुनयो न्येवदं त्यपि तद्धर्मचिरेणैव विश्रां
 ता जनता भुवि ३० कथं त्वद्भक्तं शंभो धर्मजानंति पामराः येन चीर्णेन मुक्तासुः देवनिर्यङ्गनरागणाः ३१ शिवद्रुहं पापभोगो निष्कृतिर्वा मु
 नोऽश्वरैः शिवधर्मशिवद्रोहस्वरूपं तेनैवैश्रुतं ३२ श्रुतिस्मृतिपुराणेषु न वै दृष्टान च श्रुतः तैश्च षोडशदानानां गोभूम्यन्तप्रदायिनां ३३ मखा
 दिकर्मकर्तृणां स्वर्गभोगं वदंति ते महापापादिमुरम्बानां सुद्राणां महतामपि ३४ प्रोचस्ते निष्कृतिं शस्त्रे मुनयः स्मृतिपारगाः शिवधर्मशिवद्रोह
 स्वरूपं तेनैवैश्रुतं ३५ तस्मादितत्फलं शंभो शिवद्रोहस्य निष्कृतिः तेनोक्ता देवदेवेश त्वमेव वद मे धुना ३६ देव्युवाच हे कृत्तिवासकलघोतन
 गाग्रवासचंद्रावतं समुनिमानसराजहंसं महत्क्रपद्मसुविकासनमुख्यहंसं संकदे भवत्परिलोकनमंदहास ३७ इति श्रीशिवरहस्ये ईशानाख्ये
 दशमोऽंशो उत्तरार्द्धे प्रथमोऽध्यायः १ श्रीईश्वर उवाच शृणु शैलसुते वालिविशाले विमलो ज्वले तिलकांकितसत्फाले कर्णालं विमहोत्पले १
 तवोदारवचो माध्वीसाध्वीसर्वो नृकंपिनी संसाराब्धितरेः पुण्यआंतरस्तारके नृणां २ सर्वधर्मोः श्रुतिप्रोक्ता याजनाध्यायने फलाः स्मृत्युक्ता
 वर्णधर्मस्तैषौ राणव्रतकीर्तनाः ३ सर्वभोगप्रदाः सर्वभुवि दुस्वैकसाधनाः फलान्तापातदाधर्मा इष्टापूर्तीदयोर्विके ४ इष्टतुष्टाश्च मुनयो पूर्तो
 गर्तगतिप्रदाः देवभोगप्रदा एते पशुधर्मोऽस्मृताः शिवे ५ पशवो देवताः सर्वा तेषां पतिरहं शिवः स सर्वधर्मराट् देवि अल्पाया सोमहस्यलः
 ई पतिधर्मो मम प्रोक्तो शिवधर्मो यमेव हि भक्तानां अधिकारेऽत्र शिवधर्मसनातने ७ पुरुषार्थप्रदोऽप्यत्र क्षिप्रं मत्प्रीतिदायकः इष्टपूर्ती
 त्मका केचिज्जपाः प्रोक्ता कृतास्तथा ८ अतिरुद्रमहारुद्रशिवहोमाग्निकार्यतः हावनाः शिवधर्मैर्त्रकीर्तिताः परमेश्वरि ९ मन्मूर्ति
 ध्यानतो देवि शिवधर्मो हि मानसाः कायिकाः शिवधर्मो हि शिवलिंगे शिवार्चने १० विल्वपत्रार्जनं हस्तेः पादाभ्यां च प्रदक्षिणाः अंगेन
 जुठनं शंभोः प्रणामोऽपि च भक्तितः ११ स्वांगे भस्मत्रिपुंड्रादिधारणं मनुसप्तभिः रुद्राक्षधारणं स्वांगे कायिकाः शिवधर्मजाः १२ शिवो
 त्सवालोकनार्थं गमनं च निवासिता वाचाधर्मः स्मृतो ह्येष रुद्रपंचाक्षरीजपः १३ शिवनाम्ना जपश्चेति स्तोत्रं शंभोऽसुवाचिकः शिव
 धर्मोऽत्र कथितो वाचिकोऽयं महेश्वरि १४ नेत्राभ्यां लिंगवीक्षा च शिवमूर्तेर्निरीक्षणं शिवोत्सवदिदृक्षा च चाक्षुषो धर्म उच्यते १५ श्राव

णोयंमहाधर्मःशिवशब्दश्रवस्तथाशिवेशिवपुराणानांश्रवणंलेखनंविदुः १६ मार्जनपेषणंपुष्पाहरणंतोयपूरणंगोपुराट्टालबंधनं १९ आ
 लयेकूपखननंशिवातीर्थानुबंधनंशिवलिंगोद्धृतिःप्रोक्ताअष्टबंधवितानतः २० मृदाविष्टकपाषाणैःशिवागारानुबंधनं चातुपात्रोपकरणं
 शिवागारेप्रदापनं २१ वषवाहादिकरणंपुष्पसंदनकल्पनं भेरीमृदलशंखानांतौर्यत्रिकनिवेदनं २२ नादांगनाप्रदानंचवीणादुंदुभिदा
 पनं वेदपारायणस्यार्थेज्राह्मणानांचरक्षणं २३ पूजार्थं देवदेवस्पन्दोत्पलवनार्पणं बिल्वानारोपणं देविरंभाभ्रामलकादिकं २४ नालिकेर
 मधूकानांजंवीरवनरोपणं पुंड्रेक्षुयवगोधूमशालिभूमिप्रदापनं २५ गजाम्बोष्ठस्तराजाविगोचरादिप्रदापनं धान्यागारादिकरणंशिवागा
 रेमहेश्वरि २६ तद्रक्षणवीक्षणंचतद्वृद्धिपरिकल्पनं दासीदासप्रदानंचशिवक्षेत्रेतुंशेलजे २७ शिवार्चकानांभरणंधान्याच्छादनगोधनैः
 भूषणानांप्रदानंचवस्त्राणांदापनंशिवे २८ कृत्रध्वजपताकाकुचामरादर्शदापनंहीपमालाप्रदानंचतैलैरपिचगोघृतेः २९ पुष्पमं
 टपनिर्माणंपर्वकालेषुशंकरि पंचामृतैःपंचगव्यैःलिंगवेरादिसेचनं ३० तथाफलरसैःपुष्पैःनारिकेराम्रपानसैःजंवीरगंधकपूरइक्षु
 रंभारसार्पणं ३१ त्रिकालेषुतथालिंगेप्रदोषेपर्वणोर्द्ध्वयोः विषवायनयोवापिसंक्रान्तिषुचपानयोः ३२ षडंशेतिमुखेवापिग्रहणेसोमसूर्य
 योः महाभिषेककरणैःअभंगकरणैःशिवे ३३ यक्षकदमलेपैश्चर्दपैःकर्पूरखंडजैः ग्रीष्मकालेगलतीनांप्रदानंशिवमस्तके ३४ स्वर्णरौप्य
 घटैःपुण्येताम्रपेतलकांस्यजैः मृद्वुटैर्वामहादेविशितलांबुप्रपूरितैः पाटलोसीरकर्पूरकरवीरादिवासितैः गंधानुलेपनंलिंगेशिवागारा
 दिलेपनं ३६ शिववेश्मसुचग्रीष्मेशितलांबुप्रसेचनं साम्राणिगुगुलूहामधूपसौरभ्यकल्पनं ३७ बीजनंतालवृत्तेश्चमायूरव्यजनैःशिवे
 तत्रपानकदानैश्चभक्ष्यभोज्यनिवेदनैः ३८ दध्यन्नविनिवेद्यैश्चतांबूलविनिवेदनैः शतसाहस्रधाराणांकलशस्तपनैःशिवे ३९ सव्या
 दक्षिणेशंखानांगोशृंगासेचनैरपि कृसरन्नप्रदानंचशिवलिंगनिवेदनैः ४० नवरत्नाभिषेकैश्चनवधान्यास्ततापणैः सौवर्णरत्नविल्वानां
 पुष्पपद्मार्पणैस्तथा ४१ उत्पलासितमालानांप्रदानैश्चापिपार्वतिसहस्रविल्वपूजाभिर्लक्षकोटिदलार्चनैः ४२ तत्तत्कालोद्भवसुमल
 क्षाणामर्चनैःशिवे श्रीहृषिकेशवाच एवमेशिवधर्मसारमखिलं प्रोक्तंशिवेनूनमप्यद्योक्तंचसुगोप्यमप्यतितरामत्प्रेमकृद्भक्तिभाक्
 जानन्नेवकरोतिसत्फलमुमेभुंतेसकैलासगोमताश्वेगणपंगवश्चसभवेद्योदेवधर्मचरेत् ४३ इतिशिवरहस्येईशानाख्येदशमोऽंशः

त्तर्गार्धेशिवगौरीसंवादेशिवधर्मकथनं नाम द्वितीयोऽध्यायः २ श्रीदेमुवाच देवदेवारविंदाक्षपूजितांग्रिसरोरुह मूलमध्यांतरहितसना
 तनजगत्पते १ शिवधर्मस्वरूपं मे त्वयोक्तं परमेश्वर शिवद्रोहः किं प्रकारे विस्तराद्दशंकर २ निस्ताररहितः सोधि श्रोतुं को न हलं मम
 श्रीसं ३ उवाच पार्वत्यैवंपरापराष्ट्रः कैलासे परमेश्वरः तामुवाच प्रसन्नात्मा जैगोषं शृणु धमे ३ शिवद्रुहां स्मरणतो कं पते मे मनो मुने तथा
 पिशृणु वक्ष्यामि शिवेनोक्तं श्रुतं मया ४ मुने त्वंगणपैः सार्धं देवैर्मुनिभिरेव च ईश्वर उवाच शिवे त्वं शृणु कल्याणि शिवद्रोहः सुनिष्ठुरः यच्छ्रुत्वा न म
 नोभूयाच्छिवद्रोहे महेश्वरि ५ विभूत्यद्भुतनत्पागः त्रिपुंड्राधारणं शिवे शिवद्रोहः सविज्ञेयः प्रायश्चित्तविवर्जितः ६ रुद्राक्षधारणात्पागः सर्वांगे
 षु महेश्वरि शिवद्रोहः स० ७ पंचाक्षरजपत्पागः प्रसंगादपिशंकरि शिवद्रो० ८ रुद्राध्यायजपत्पागः सर्वदा देवि पूजने शिवद्रोहः स० ९ शिवलिंगा
 र्चनत्पागे नित्यमेकाहमेव वा शिवद्रो० १० प्रदोषपूजनत्पागः सोमवारेष्टमीषु च शिवद्रो० ११ प्रदोषसोमभूता सुअष्टमीषु दिवा भुजां शिवद्रोहः स० १२
 विल्वपत्रार्जनत्पागो शिवलिंगार्चनाय च शिवद्रो० १३ शिवध्यानपरित्यागो हृदये परमेश्वरि शिव० १४ मूर्तिकालेपिनः फाले तप्तचक्रांगकाः सदा
 शिवद्रो० १५ भूतिरुद्राक्षहीनं च महेशस्यैव पूजनं शिव० १६ शिवलिंगादिसहितं मन्ये देवार्चनं शिवे शिवद्रो० १७ भूतित्रिपुंड्रफाले यो दृष्ट्वा मूढो
 न नंदति शिव० १८ रुद्राक्षधारिणं दृष्ट्वा यो मूढो नाभिनंदति शिव० १९ पंचाक्षरजपासक्तं दृष्ट्वा यो नाभिनंदति शिव० २० रुद्राध्यायजपासक्तं
 शिव० २१ अनालोकनमीशस्य अनभ्यर्चान्नभोजनात् शिव० २२ अनिवेद्यान्नभोक्तारः जलं तावत्तुल्यमेव वा शिव० २३ शिवनामपरित्यागो विष्णुनाम्नां च
 कीर्तनं शिवद्रोहः सविज्ञेयः प्रायश्चित्तविवर्जितः २४ शिवं यो मनुते मूढो विष्णुं ब्रह्म समं शिवे शिव० २५ शिवरात्र्यन्नभोक्तारः शिवशेषव्रतेषु च शिव० २६
 शिवोत्सवशिवक्षेत्रगमना लोकनोक्तिः शिव० २७ शिवालये ध्वंसनं च शिवतीर्थस्नानं शिव० २८ शिवारामच्छेदनं च शिवकूपप्रपूरणं शिवद्रो० २९
 स्नानीयहरणं शंभोर्गंधतैलादिहारिणं शिव० ३० कदलीनारिकेलाम्रभाजवीरहारणं शिवद्रो० ३१ शिवपूजोपकर्तृणां हारणं परमेश्वरि शिव० ३२
 शिवालये शिवारामे मलमूत्रोक्तिस्तथा शिव० ३३ विनाशकरां शंभोरुत्सवस्य महेश्वरि शिव० ३४ शिवक्षेत्रसमत्वेन विष्णुक्षेत्रानुचितं न शिवे ३५
 विल्वानां छेदनं देवि पुष्पारामविनाशनं शिव० ३६ शिवेशिवपुराणानां निंदनाश्रवणं तथा शिव० ३७ शिवनाम्ना विनिंदा च अन्यनामप्रशंसनं शिव० ३८
 शिवभक्ता विनिंदा च अन्यभक्तार्चनं मुदा शिव० ३९ शिवनाम्ना विनिंदा च अविमुक्तविनिंदा च ज्ञानवाप्यादिनिंदनं शिव० ४० शिवोत्तमांगजातायाः

शिवरहस्य

३१०३

३

गंगायाश्चविनिंदनं शिव० ४१ निर्माल्यफलपुष्पावुसोमसूत्रसलंघनं शिव० ४२ शिवनिंदाश्रवोनिंत्सहर्षेणपरमेश्वरि शिव० ४३ प्राणत्यागो
 देहिनांतुदर्शनात्स्पर्शनात्तथा शिव० ४४ निंदाचशिवभक्तानांतेषांनृनिपरिग्रहः शिव० ४५ शिवभूम्पादिहरणहारकाणामुपेक्षणं शिव० ४६ म
 वादिहरणंशंभोःतत्पयःपानमेवच शिव० ४७ वृषाश्वगजगोजाविहरणंमारणंशिवे शिव० ४८ तैलापहरणंशंभोर्गंधमात्पादिहारणं शिव० ४९
 शिवधर्मेषुविघ्नानांकरणंमनसाशिवे शिव० ५० शिवधान्यापहरणंशिवाच्छादनहारणं शिव० ५१ शिवस्वर्गापहरणंरत्नानांहरणमुदा शिव० ५२
 शिवदास्याभिगमनंहरणंपरमेश्वरि शिव० ५३ शिववाद्यापहरणंघंटानांहरणंशिवे शिव० ५४ शिववृक्षादिहरणंस्वर्गहस्यचबधनं शिव० ५५
 शिवालयेतीर्थवरेमहामार्गस्यानाशनं शिव० ५६ शिवव्रत्युपरोधश्चअसत्याशिवदर्शने शिवद्रोहःसविज्ञेयःप्रायश्चित्तविवर्जितः ५७ श्रीई
 श्वरउवाच एवंशिवद्रोहरतात्मानांशिवेननिष्कृतिर्नापिचनिस्तारःसदा कदाचिदेवाद्यनकल्पकोटिभिःतादुर्गतिवर्णयितुंनशेषः ५८ इ
 षेसदादेविननारकोत्थतिपथ्यामिनेषानतुसौरिलक्षके इतिश्रीशिवरहस्येईशानास्मिंदशमांशो३३ताराईशिवगौरिसंनदेशिवद्रोहकथनेत
 तीयोध्यायः ३ श्रीईश्वरउवाच शृणुदेविप्रवक्ष्यामिनानारत्नविचित्रिते कदाचिन्ममकेलासेशिवधर्मप्रशंसने १ तत्कर्तृणाफलंदेवि
 सेतिहासंवदाम्यहं सिंहासनवरासीनंचतुर्बाहुत्रिलोचनं २ नवचंद्रकलामौलिंपंचास्यनागभूषणं अंबिकासहितंमातुस्कंदेभाननसे
 वितं ३ चामराभ्यावीज्यमानंतरुणार्कलसच्छवि सुप्रसन्नमुखंभोजयंचब्रह्माधिदैवतं ४ भासमानंस्वागभासाकलधौतमहागिरिं न
 दिभृंगिमहाकालचंडिनंदीशसेवितं ५ तुहुंडहुंडगणकंसोमनंदिसुनंदकैः वीरभद्रमहाभद्रदिव्यकालाग्निरुद्रकैः न्योमरुद्रमहारुद्र
 देवरुद्रादिसेवितं कालभैरवसुंदाभिभैरवाद्यभिसेवितं ७ कपालखट्वागधरमहाभैरवसेवितं नागहारमहापाशधंयामुद्गरशूलधृक्कु
 चंद्रार्कशेखरेतुभासिमस्तकैरहिमन्युभिः गणैर्द्वैवारणैर्द्राभैर्मृगैर्द्रुसमचक्रैः ८ तथानैर्गणवृंदैश्चनानाविषैर्दुर्गासदैः वानरातुमुखै
 भीमैस्तारक्षुचक्रगोमुखैः ९ सर्पास्यैर्गजगोमायुष्यश्वोयूमुखैः शिवे मयूरशुकमार्जारसंकरव्याघ्रवृकैः ११ मनुसिंहमुखैर्भीमैर्भोगि
 भूषांगभूषणैः पिचिंडिलैरुर्ध्ववक्त्रैः करालैर्विकटैस्तथा १२ ऊर्ध्वनासांमहानासामहोष्ठैर्लेखकणकैः उन्नतैर्वामनैर्मंडैः जटिलैःशरभास्यकैः शिवं
 मस्माभ्यक्तैस्त्रिपंडांकैः सर्पहारैर्विभीषणैः मुसलोल्लूखलधरैः शूलहेनिगदाधरैः १४ बाणबाणासनकरैः व्याघ्रेभोवरधारकैः मृगत्वचालंकातंगैः

शिवं ३

वल्लकीहल्लकीकरै १५ महाडमरुभेरीणांशखट्वाकसमखनैः निःसाणमर्दलकरैः कपालावलिभूषितैः १६ हैत्येन्द्रांशपराभ्यर्चितामसार्चाप्रभा
 वतः प्रापुरेवंगणत्वमेनित्यग्रहसंनमम १७ विनोदहेतुः कैलासेसमतेगणपोतमाः नृत्यंतिप्रहसंत्यन्येवादेतेगीतकोशलैः १८ मडुमडुममल्ल
 कपट्टहानकगोमुखान् हल्लकीवादयंत्यनेहल्लीसंलास्यमातनुः १९ त्वयासहाहंकैलासेतान्यश्यामिगणोजमान् ततः कतिपयेकालेबहुलेपर
 मेश्वरि २० कैलासमूलभागस्तुजंबूद्वीपमुविस्थिताः भारतेषुपुण्यवर्षेचैकेचिद्रक्तवरा मम २१ चातुर्वर्ण्यषुविरज्ज्वाताब्रह्मक्षत्रविशस्तथा॥
 शृद्रस्तथानेदेवेशिशिवधर्मोणितन्वते काशपांकांश्रामवत्यांच अयोध्यामधुरासुच पुष्करेचक्ररुक्षेत्रेप्रभासेरुद्रकोटिके २३ कालजरेमहा
 कालेकैदारेवनखंडके प्रयागेष्टथुशैलेचचित्रकूटेमहेश्वरे २४ त्र्यंबकेचैवगोकर्णे श्रीशैलेपुंडरीकके श्रीकंठेचैवहालास्यरामेशेवणकानने
 २५ शुचांद्रेपापनाशेचपुण्येचोत्तरकोशके रत्नाद्रौमातृशैलेचतृणज्योतौचजंबुके २६ घृतस्थानेचजप्येशंतंजेशेकंभघोणके मध्यार्जुनैत्रि
 कोटौचक्रहालेचमयूरके २७ श्रीकाषेचघटेशेचश्रीवांछेचजरायके वल्मीकेवेदविपिनेदुर्गेशेनेजनीवने २८ सुंदरक्षीरविपिनेमंगलेकंठे
 केपरे नांम्रपण्पीःसह्यजायाःपिनाकिनास्तद्वये २९ गोदावरीश्रवणायःहस्तिकाठद्वयोः पयोध्यायाश्चतुंगायानर्मदायास्तद्वये ३०
 यमुनागंगयोस्तीरेवषट्सास्तद्वये अंन्यासामापगानांतुनरयोः सेत्रजानराः ३१ शिवधर्मवितन्वतेबहुपुण्यवशादुमे एतस्मिन्नेतरेतत्रवि
 मानवरमास्थिताः ३२ नानाध्वजपताकाढामुक्तादामविचित्रितैः अत्यर्कभासमानैश्चक्षुषध्वजविभूषितैः ३३ माहेश्वरैःगणैर्द्रैश्चपूजिता
 स्तेषुधिष्ठिताः धूयमानाश्चामरोधेःवीज्यमानाश्चवीजनैः ३४ रुद्रकंन्यावृताःसर्वेनाकिहस्तसुमार्चनैःवेणुवीणादिनिनदैःशंखमर्दलदुंदभिः
 ३५ वाद्यमानाःसुवर्णाढ्य आनंदन्नभिताडिताःजितसंप्रांविधिरवाःचक्षुश्चोत्रसुखावहाः ३६ रुद्राणीनर्तनालोकैर्योतितेमेरुमस्तके चंद्रार्ध
 मस्तकाःसर्वेभस्मपांडरविग्रहाः ३७ त्रिनेत्रानीलकंठश्चपश्येनान्कमलक्षणे मल्लैर्कर्यरतान्भूमौसेत्रेचेतेषुशैलजे ३८ जंबूद्वीपस्थकैला
 सेगच्छन्त्येतेमनोरमे तवकारुण्यलोकेनेषांसासोभवेच्छिवे ३९ जंबूद्वीपस्थकैलासेभक्तानांममपावेति मत्सारूप्यप्रपन्नानांब्रह्मक्षत्रविशंशिवे
 ४० स्कंदउवाच एवंकैलासेशैलेगिरिवरसुतयासंवदन्नास्तर्दशस्तानालोक्यविमानरत्नशिखरैःरुद्रैस्तथासंगतान् भक्तांस्तान्शिवधर्मवर्य
 निरतानार्यामुखामोरुहंपश्यंस्तान्प्रभारंपवददशमुनेसेनिहासंमनोज्ञ ४१ इतिश्रीशिवरहस्योदशमाशेउत्तरभागेशिवगौरिसंवादेचतुर्थोऽध्यायः४
 श्रीपार्वत्युवाच एतेकेतवसारूप्यप्राप्यंतिमहेश्वर जंबूद्वीपस्थकैलासरुद्रैःसंपूजितंवद १ ईश्वरउवाच शिवधर्मपराःसर्वेएतेभारतभूतेले
 नानाजात्मानरादेविमह्यमाचरणाभुवि २ तेनदक्षिणकैलासंसमायोतिसहस्रशः मत्सारूप्यधराःसर्वेपूजितागणपुंगवैः ३ भोगभाजोवसंत्यत्र

यावत्कल्यायतं शिवे शिवधर्मे त्रदेवेशिभक्ता एवाधिकारिणः ४ ब्रह्मक्षत्रविशमूढाः श्रमणाः संकरास्तथा नेष्टधर्मवदत्रायमधिकारीनिगद्यते ५ इह
 धर्मेऽप्यधिकृता ब्रह्मक्षत्रविशः शिवे तत्राप्यधिकृतो वेदे विद्वानाहोमस्वीभवेत् ६ ततश्चर्णाश्रमाचारः ततश्चर्णेऽप्यन्यतः इत्थं सम्पूज्य प्रवृत्तानां वैक
 ल्यरहितं शिवे ७ कर्मतत्फलतिप्रेत्य स्वर्गमात्रफलप्रदं फलांते पतनं भूमीविकलं कर्मनो यदि ८ पूर्वाधिकारिणामत्र स्वर्गमात्रफलं शिवे वर्णेषा
 षोधिकर्मात्रन विद्वतात्र प्रस्यते ९ स्वर्गपातांत फलदः पूर्णधर्मोऽपि पार्वति सर्वेषामेव वर्णानां भक्तिभाजामुमे त्र १० शिवधर्मोऽधिकारोत्र प्रस
 दादेव मेविके संसारसागराहोरादुत्तारक उद्धारकः ११ शिवधर्मोऽदुपः श्रेयान्गणाणां पत्युप्रदायकः जंबूद्वीपस्थकैलासदाग्रमहेश्वरि १२ म
 त्सारूप्यप्रदादेवि देवानामपि दुर्लभः देवापि भारते वर्षे प्राप्य भूतलमुत्तमं १३ समभ्यर्च्यैव महिं गं शिवधर्मं कराभ्युत् भूतलं कर्मकृत्वेव स्वर्ग
 लिप्संति मानवाः १४ कर्मभूमिरयं लोकः तत्र भारतमुत्तमः तत्र सर्वापगानीरेक्षेत्रेषु मुनिदेवताः १५ कृत्वेष्टा पूर्णकर्मोऽपि स्वर्गं भुंजति पार्वति
 शिवधर्मप्रभावेन देवतिर्यङ् नराभुवि १६ जंबूद्वीपस्थकैलासं सभायां तिगणार्चिताः मम सारूप्यभाजो हि वसंत्युत्तकल्पकं १७ ततश्चुत्तान् पत
 यो भवन्ति भुवि भोगिनः अष्टैश्वर्ययुता देवि अष्टमूर्तिरुपावशान् १८ ते तु वासनया भूमौ शिवधर्मं वितन्वते देहांते भारते वर्षे मत्सारूप्यमवाप्य च १९
 जंबूद्वीपस्थकैलासे भोगभाजे वसन्ति तेषां न सर्गवसतिः भवेत्तेषां तदायिनी २० देखुवाच देवदेव महादेव महाकैलासवासिनः न भवन्ति कथं
 सर्वे देवतिर्यङ् नराभुवः २१ महाकैलासवासाय तव सामीप्यवर्जनं केन धर्मप्रभावेन भविष्यति च तद्दद २२ सुगोप्यमपि तद्ब्रह्मि श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः
 न गोप्यमस्ति मयि ते प्रसादेन ब्रह्मसं २३ देखुवाच प्राक्यश्चादुदयास्तशेखरलसन्मस्तं विशस्तानं कं कं जाप्तासनं भक्ष्यमौलजमहामाणिक्य
 मालाधरं कं जोडूतकपालजालविलसत्कंधप्रभाकंधरं कंदर्पोधकदारणं भजहरं चेतः सदाशंकरं २४ कटुकूटगणेरभीष्टतोऽग्रिं करित्व
 कपटभूषणसत्कटिं भजभूधरदारखेटदंष्ट्राविलसन्मौलिधरं हं परंते २५ इति श्रीशिवरहस्ये ईशानाख्ये द्वात्रिंशोऽध्यायः २६ पंचमोऽध्यायः ५
 ईश्वरा उवाच सम्पूज्यं लयादेविरहस्यमिदं मद्भुतं न चोत्तरे सुधासिंधुसागरेर्मिपरिवृते १ महाकैलासमौलौ तु निवासीको भवेत्त्रिय बह
 जन्मसहस्रेषु चरस्थावरदेहिषु २ जरायुजांडजस्वेद उद्भिजेषु महेश्वरि जातानामथ मर्त्यं तत्र विप्रत्वमेविके ३ सख्यावनाच विप्रत्वे मयि
 भक्तिस्ततः परा तथा भक्त्या च नं लिङ्गे अनन्यसुरतुल्यता ४ भस्मरुद्राक्षधारित्वं रुद्रपंचाक्षराश्रयः शिवक्षेत्रनिवासश्च शिवनामजपः
 शिवे ५ शिवं नैवेद्यभुक्तिश्च नित्यं शिवकथारतिः एतेन क्रमयोगेन भक्तानामत्र सुंदरि ६ भारते भुवि देहांते कैलासो दक्षिणालभेत् न च
 त्रात्तरकैलासवासायाधिकतो भवेत् ७ महाकैलासमौलौ तु निवसामित्वयां विके न चात्र चंद्रसूर्याशुप्रवेशो नानिलसहि ८ कृतो देवमनु

व्याणां मुनीनां तपसापिवा नलभ्यो यं शिवेशो लोविष्णु ब्रह्मादि दुर्लभः ९ नविष्णोः तपसा शक्यः कैलासो धरणीधरः न ब्रह्मणस्तु तपसा शक्योऽप्यनग
 उज्जमः १० नवजिस्सूर्यवन्हीदुवस्वस्त्रिभरुतो विके गंधर्वयक्षरक्षासिनागा विद्याधरादयः ११ महाकैलासवासाय देशस्तेन पञ्चार्जितं नयागकोटिज
 फलनद्वासे तुच्छमेव हि १२ नमहादानकोट्या च तद्वासेनेवलभ्यते नकोटिकं न्यादानैश्च तद्वासेनेवलभ्यते १३ गवांकोटिप्रदानैश्च त० गजाश्वको
 टिदानैश्च त० १४ भक्षभोज्यादिसंयुक्ते रन्नदानैश्च कोटिशः नयागकोटिशो देवि नयमासनकोटिभिः १५ नकोटि मंत्रजापेन शक्यो वस्तुमहीधरः
 नवर्णाश्च मनिसृष्टिधर्मावृत्तिशतैरपि १६ महाकैलासमौलौ तु शक्यं नवास अद्रिजे तन्मौलो मत्प्रसादेन निवसंति मृगा इजाः तरवोऽपि सदा देवितृणव
 ह्नीद्रुमा अपि १७ पार्वत्युवाच कैलासमौलिचासायं विष्णुना ब्रह्मणापि च देवैर्महर्षिभिस्तप्तं तेन लब्धो महीधरः १८ नंदिकेशादिगणैस्तव सामीप्य
 वर्त्तिभिः महाकैलासमौलौ तु वा सोलब्धः कथं नुतैः १९ तद्विवेदि तु मिच्छामि वद मे कुरुणार्णव ईश्वर उवाच नंदिकेशादिभिः स्तप्तं त्वयानज्ञातमी
 श्वरि नविष्णुना ब्रह्मणा वा न देवैर्मुनिभिस्तथा २० नंदिकेशादिभिस्तप्तं तेन वा सोऽत्र सर्वदा त्रिकोटिरुद्रा जापेन नंदिकेशेन मत्पदं २१ तेन लब्धं म
 हादेवि मल्लिंगस्यैव पूजया चंडीशेनात्र वसतिः भृंगिणा च प्रदक्षिणैः २२ पंचाक्षरीकोटिजपाद्वीरभद्रेण शैलजे दशकोटि नमस्कारैर्रुद्रा वत्यानुहंड
 कः २३ वषट्कोमां सदा स्तोत्रैस्तु वन्नापमहीधरं ईश्वर उवाच एवं मे गणपुंगवा गिरिवरा ज्ञाते रहस्यार्चनैः संप्राप्ता धरणीधरं द्रुमथ्यते तेनैव ते सर्वदा
 मत्सारूप्यधरा वसंति नियते मत्प्रेमभक्त्या गणानां न्यंपा विबुधाद्यगम्य विषयः कैलास एवं विधुः २४ इति श्रीशिवहोत्रे ईशानाख्ये दशमोऽंशो उत्तरार्धोऽष्टमोऽध्यायः
 ध्यायः ६ श्रीदेव्युवाच विश्वाधिकमहादेव विश्वाधारजगत्पते विमानवरमास्थाय पूजिता गणपुंगवैः १ कएतैश्चिधर्मज्ञारम्यानि नत्कारिणो
 हरजंबूद्विपस्थं कैलासं प्रत्येकं तान्वदस्व मे २ स्कंद उवाच इत्थं देव्या तदा पृच्छोतानां लोकविमानगान् शिवधर्मपराणां हतेषां तद्वर्माकारणं ३ ई
 श्वर उवाच शृणु देवि प्रवक्ष्यामि अवन्त्यायं द्विजाधमः बहूयाचनको नित्यं भार्यायाः जीर्णवस्त्रं गृह्ण ४ अवन्ती पुरमध्यस्थानित्य मे काह भोजनः औ
 र्वदेहिक कर्माणि कारयत्येषया पक्वत ५ न संध्यावंदितानेन पर्वण्यपि परान् न भुक् न भस्मं च कफालतलेनागे रुद्राश्च मालिका ६ न रुद्रपंचा
 क्षरभाक् न कृतं लिंगपूजनं न पंचयज्ञप्रवणः प्रवीणः प्रेतयातने ७ आद्यं तगो ह्वयेते न गृहीतं च सहस्रशः नित्यं साहसकृन्मूर्खो भार्याया प्रेतभोजने ८
 लोकोपहासभीत्यायं स्नानं नदीजले सनित्यं सूतकान्नादिदेवि पापवरो द्विजः ९ एवं स्थिते ग्राममन्यगतो भार्यासहायवान् सापिंड्यभोजनं
 कर्तुं धनलोभेन शंकरि १० मध्यं वनं प्रविष्टो सोऽहं भस्मांकितो भवत् भस्मनोऽहूलितो तत्र दंपती धूममोहितौ ११ द्वाग्निना तोममृत्तुर्नो तौ वै च स्वतां
 तिकं शिवदूतैर्मोचितौ च विमानवरमास्थितौ दिव्यभोगसमृद्धौ च याति कैलासमद्यमे देव्युवाच एतादृशोऽयं पापीयान् कथं कैलासमर्हति विचित्रं

ते महादेव चरित्रं परमाद्भुतं १३ श्री ईश्वर उवाच अज्ञानतोष्ययमुमेदेहं ते भस्मधार्यभूत् ममारोद्धृतितांगोयं विध्मावुध्यापि वर्जितः १४
किंपुनः सप्तभिर्मन्त्रैर्यः स्नातिसितभस्मना नित्यं पर्वसु वा देविकिंपुनः कायनाशने १५ तेन पुण्यप्रभावेन शिवधर्मेण भामिनी भस्मागमात्रतोयाति
कैलासं दक्षिणां द्विजः सभार्यः पापनिर्मुक्तो यमेनापि प्रपूजितः यावत्कल्पमुषित्वा सौ रजा भवति धार्मिकः पुनश्च शिवधर्माणि कृत्वा कैलासमेष्यति
तत्पार्श्वगोभ्राजते न्ये वै सोऽभ्यासहायवान् १८ पित्रामात्रापरित्यक्तो उज्जङ्गमोऽवसन्नसौ पित्रावाणिज्यलाभेन धनं पत्समुपाजितं १९ भोगार्थे वश
वेश्यायै दत्त्वा धनं मनाशयत् तेन विद्रावित पित्रामात्रावंधुजनैरपि २० भिक्षुत्वादिवा न्नादिरात्रौ पौरगृहेष्वयं चोरत्वा धनं धानं वा सोऽरत्नवि-
भूषणं २१ वेश्यायै प्रददात्येव ग्रामपालैरलक्षितः कदाचिद्राजभवने अंधकारावृत्ते निशि २२ भित्वा कोशार्गलं हैमं कटिस्तत्र मया हरत् यावद्गुप्तं स
द्युक्तो तत्पालैरप्यनुद्रुतः २३ तं राज्ञे दशयामासुः कटिस्तत्र करं शिवे बद्ध्वा काराग्रहे राजा वर्षमात्रमपातयत् २४ राजा संप्रार्थितो वैश्यः वैश्यपुत्रम
मूमचत् कृत्वा कर्णेनासिकां च धावमान इतस्ततः २५ वैश्यापि निरस्तो सौ नित्यमाद्रवणस्तदा निर्धनोऽप्ययमुन्मतो याति सताडितः तथा २६ कदा
चिद्देववशतो मंदबारे प्रदोषके स्ववश्यवशं नृत्पती महाकालेश्वराग्रतः २७ धृतत्रिपुंड्ररुद्राक्षापीनो न्तपयोधरां समालिलिङ्गवाहभ्यामुहदंगा
ढहज्जनैः २८ संताडितो मस्तकेऽथ सवैश्यामृतिमाप्तवान् नीतो तं कपूरदूतैः याम्येस्तेनार्चितोऽप्यसौ २९ पापमुक्तः समायाति कैलासं दक्षिणं शिवे
देव्युवाच वेश्यासक्तः कथं वैश्याकैलासं प्राप्तवान्निभो वेश्यात्र विमानेन तन्मे वक्तुमिहार्हसि ३० ईश्वर उवाच सवश्यवशाय वणिक्पुतेः सुतो
ममारंशभोः सविधे प्रदोषे गाढं समालिङ्गनतस्तदंगतत्फालवक्षो जगतत्रिपुंड्र ३१ दधन्नसौ फालतले स्ववशः तदा जहौ प्राणमथो सवैश्यः य
स्त्वनकाले शिवसंनिधौ मृत्तिविभूतिपुंड्रैरपि मंडितांगः ३२ समेष्यति ज्ञानवतां वरिष्ठेऽप्यज्ञानतो वैश्यसुतो यथायं तेनायमभ्येति च पापवर्जितः
कैलासमेवेहनविस्मयस्तथा ३३ कार्यः शिवे वैश्यसुतः सवैश्यात्रिपुंड्रमहात्म्यमिदं सुपुण्यदं ३३ इति श्रीशिवरहस्य ईशानारम्भे दशमांशे उत्तरार्धे भ
स्मत्रिपुंड्रधारणमहिमानामसप्तमोऽध्यायः ७ देव्युवाच अत्यर्कोभ्राजते कोयं विमानो जममाश्रितः छाद्यन्मंडलं भानोर्याति रुद्रैः परीवृतः १
तन्मे वदामरश्रेष्ठा अर्द्धदुक्तशेखर शिवधर्मप्रभावं ते श्रोतुं कौतूहलं मम २ ईश्वर उवाच गौडेश्वरमर्दातीरेक्षत्रियः सोमवर्मकः नाम्ना धनुर्धरो
याति मृगयायै वनप्रति ३ पाशपाणिः शूनां व्यह्वैः मृगान् हतिरुत्सृष्टकान् बकान् कृकान् कपोतांश्च व्याघ्रभूदारगोमृगान् ४ एवं तस्य कियान्कालो
गतो मांसाभिर्भुजतः कदाचिद्विपिनं याते तस्मिन्नेव सोमवर्मणि ५ धनुर्वाणकरे हस्तीनिपातार्थं समाययौ मदांघ्रः करिणी व्यह्वैः कलभैरपि स
वृत्तः ६ विलोत्पलान् नर्मदां स्वेरस्वपुष्करजलैः करिधर्मांश्च करिणैस्तप्तः धरणीरेणुस्त्वितः ७ संस्पृष्टं पुष्करेणैव करेण कलभांस्तदा सनर्मदाजलासारैः

स्वांगतापमनीनशत् ८ तंतादृशंकरिवरंगिरिशिरचरोपमं कर्णतालसमुद्भूतवायुनोद्भूतषट्पदं ९ रुद्राक्षतृक्षखंडस्थोजघानेकेषुणाकरिं
 क्षत्रियेषुसमाधूतोपद्मीनिर्यनिरिश्यतं १० द्रुद्रावसत्रियंतत्रपुष्करेणधृतस्तदा पादेनाक्रम्यतद्रुद्राक्षोकरोदेहद्विधाकरोत् ११ भागंतुसत्रियांग
 स्परुद्राक्षद्रुममस्तके स्वपुष्करेणोर्ध्वगंतंसेययामासपद्मिराट् १२ सकेशलग्नशाखाग्रःरुद्राक्षस्यतदाशिवे रुद्राक्षबीजसंस्पर्शात्तदंगस्या
 पसद्गतिं विमानमध्यगोयातिसत्रियोयंमहेश्वरि संकरोन्योप्ययंपापीकेदारशिखराश्रयः १४ व्याधोमृगजमोसेनसंपोष्यस्वकुटुंबकं म
 त्स्यानजालेनधृत्वायंतद्विक्रीयांगपोषकः १५ जीवत्सत्यंतहिंस्रोयंमलिनोमधुभूलभाक् दाशैर्दत्तःसदानावातारयंजनसंघकं १६ आत
 रैःजीवतेनित्यंलशुनासीशुनादत्तः कदाचिदेषपापीयान्नावासतारयन्जनं १७ उन्मत्तगंगास्नोतेननीतोनाचाविभिन्नया ममारदासेःसजनै
 र्गंगाभःप्रपिबन्तस्तदा १८ अन्यान्यकंठनालिंग्यतत्रतेमन्त्रिरेजनाः तन्मध्येकश्चिदास्तिन्यारुद्राक्षस्रगलंछत्तः १९ शूद्रस्तदालिंगनतो
 व्याधोयंगंगजंभसि मम्रतुस्तत्रकेदोरेशूद्रव्याधोमहेश्वरि २० विमानेनसमायातौरुद्राक्षस्पर्शतोविके गंगाभस्तत्पुपानेनरुद्राक्षस्पर्शनेन
 च २१ विमुक्ताधौसमायातौरुद्राक्षस्पर्शतोविके गंगाधूतपापौमनोरमे खादन्मांसंपिबन्मद्यंसागच्छन्त्यजामपिपातकेभ्योविमुचेतरुद्राक्ष
 स्रगलंछत्तः किंपुनःकायपतनेदधन्तुरुद्राक्षमुत्तमं २३ समायातिचकैलासंसत्यमेवचनंप्रिये ईश्वरउवाच देहांतेविधृतंममाक्षज
 वरंपापैर्विमुक्तोभवेत्कैलासेगणपंगवार्चितोप्यनुदिनंकल्पंतदाप्यद्रिजे राजाभूमितलेभवेदथशिविरुद्राक्षसंधारणात्कोवावेदतथा
 स्रजातमहिमाअज्ञानतोप्येवमे २४ इतिश्रीशिवरहस्येईशानारखेदशमंशेउत्तरार्द्धेसुद्राक्षमहिमात्माभाष्यसोऽध्यायः ८ श्रीईश्वरउवाच
 आनर्तविषयेकश्चिद्ब्राह्मणोवेदपारगः ब्राह्मणान्तत्रतत्रत्यानध्यापयतिपार्वति १ वेदांश्चस्मृतिशास्त्रंचतर्कव्याकरणंतथा मीमांसांसां
 रम्ययोगोचनारकंचप्रहेलिकां २ तस्यासनबहवःशिष्यानानादेशपट्विजोत्तमाः तस्यभार्यागणवतीरूपयोवनसंयुताः ३ भर्तृश्रुश्रुषण
 रताशिष्याणांपोषणेरता कश्चित्तत्रास्तिविरमातोशूद्रोदेविद्वेषाबलः ४ त्रिपुंड्ररुद्राक्षधरोबहुगुःशिवतत्परःधनधान्ययुतःशूद्रःपं
 चाक्षरपरायणः ५ तत्रधर्मेश्वरागोरप्रातःसायंशिवाग्रतःपंचाक्षरन्त्यपत्येवध्यायमानोमहेश्वरं ६ एवंनित्यंस्थितस्यास्यतत्पुरब्राह्मण
 स्यच एककालेभवत्कालःजग्मतुस्तौयमंप्रति ७ यमेनपूजितःशूद्रोद्विजःपार्श्वेनिवेशितः तत्रांतरेशिवगणैःविमानंसर्वतोज्वले ८
 समानीतंतुशूद्रायतदारुह्यमनोजवं समायात्ययमीशानिकैलासंदक्षिणंमम ९ विभ्राजमानोवपुषारुद्रंद्वंद्वार्चितोप्ययं शूद्रःपंचा
 क्षरजपाद्ब्राह्मणादत्यरिच्यते १० यममाहंतदाविप्रःसुशर्माखःकृताजलिःसुशर्मोवाच त्वयमोधर्मवेत्तासिशूद्रःसंपूजितःकथम्॥

ब्राह्मणं मां परित्यज्य पंचयज्ञपरायणं ११ त्वया संपूजितोऽस्मिन्नकर्मणां फलभागहं सुशर्मणो वचः श्रुत्वा यमः प्राह द्विजोत्तमं १२ यम उवाच
 पंचाक्षरपरः श्रुद्रः कैलासं याति स जम पूजितो गणद्वंद्वैश्च कल्पतत्र वसेद्विज १३ स भूमौ नृपतिर्भूयात्सर्वभोगसमृद्धिमान् शिवधर्मप्रभा
 वो यं त्वं तु स्मृतिपरायणः १४ स्वर्गलोकं ब्रजमुने स्वर्गात्ते पतनं भवेत् पुनश्च विप्रजातीयो भूत्वा कर्मण्यथादृतः १५ पुनः पुनर्ब्रजमुने स्वर्गलोकं सु
 खा वहं एवं स्मृतिपराणां तु स्वर्गमात्रफलं द्विज १६ धर्ममेवं विजानांति नात्र कार्या विचारणा न त्वं कैलासवासाय योग्योऽसि द्विज पुंगव १७ गच्छ त्वं स्व
 र्गमेवाद्य श्रुद्रः पंचाक्षरश्च यः न स्माद्गच्छति कैलासे नैव तो वस्मयो भवेत् १८ यम उवाच को वा वेदमहेश्वरस्य महिमा पंचाक्षरी जापिनां सर्वाद्यादिपविः
 सदैव जपतां पंचाक्षरः पावनः त्वं गच्छाश्रुमुने फलप्रदमहोऽस्वर्गं तथा कर्मणां दुस्तुक्तेऽथ यमेन विप्रं तिलकोत्तूष्णीययोमानयन् इति श्रीशिवरहस्ये
 दशमांशे उत्तरभागे पंचाक्षरमहिमानामनवमोऽध्यायः ॥ इति श्रुत्वा च श्रीद्राध्यायमहिमा जापिनामभिषिचता यजुर्वेदे चतुर्थे तु कांडे पावनजपः
 १ शैवमंत्रमहारत्नखनिरेवायमुत्तमः सर्वपापक्षयकरः स्मृतिमात्रेण शंकरि २ महापातकपंचानां शुष्कार्द्राणां हारस्ततः प्रायश्चित्तजपोऽस्येश्वरी
 द्रस्यैव मेविके ३ मम नाम्नां समूहोऽयं सर्वमंत्रोत्तमोत्तमः भस्मधारी जपस्यास्य अधिकारी प्रकीर्त्यते ४ आमनंत्येव केवल्या जाबाला आमनंत्यपि
 अथर्वणोऽप्यामनंतं श्रीरुद्रमहिमांशिवे सत्त्वं वर्णाश्रमेर्जप्यः श्रुद्रवर्जो महामनुः जपन् रुद्रो मनुं रुद्रं नरकान्वेति सान्वयं ६ ऊर्ध्वपुंड्रधरे नैव ज
 प्योरुद्रो महेश्वरि जपन् द्विजोऽपि नरकं प्राप्नुयान् नात्र संशयः ७ शतशखा गता मे त्राशत रुद्रादतीरिताः एतेषां जपमात्रेण मुच्यते सर्वपातकैः
 सर्वायुर्दीयको मंत्रः सर्वरोगहरो मनुः ८ सर्वपापप्रशमनो जपतां सर्वसिद्धिदः ९ मम प्रसादजननो कैलासफलदो नृणां अत्रेति हासं श्रु
 णु मे पापनाशनमुत्तमं १० अस्मिन्निहासश्रवणाद्बुद्धाध्याये मतिर्भवेत् अविमुक्तपराकश्चित्सुधर्माख्यो द्विजोत्तमः ११ गंगास्नानपरो नित्यं भस्म
 रुद्राक्षभूषणः रुद्राध्यायपरो नित्यं विश्वेशं च नतत्परः १२ धनीमान्यो वदान्यश्च पंचयज्ञपरायणः लिंगार्चनपरो नित्यं विल्वपत्रैर्मनोहरैः १३ कदाचि
 देवं वसतः तस्य काश्या महात्मनः माघे मासि महापुण्ये शिवरात्रिः समागताः १४ तस्या रात्र्यां स संभारैः भक्ष्यभोज्यैर्महेश्वरं विश्वेशं मर्चितुं यातुः प
 चामृतघृटेस्तदा १५ क्षीरसर्पिर्दधिक्षोद्रनालिकेरंश्च फानसैः जंबोरेक्षुत्यसारैश्च गंधपुष्पाक्षतैरपि १६ शर्कराविल्वपत्रैश्च कर्मलैस्तुलैरपि
 धूपैर्दीपैस्तथा विप्रोद्यातयच्छंकरालयं १७ तत्रालये लिंगपूजां कुर्वतां च द्विजन्मना दीपानां रोपयामास अन्नपूर्णालयेऽपि च १८ निमंत्रयदथो विप्रो
 द्विजानेकादशे नरं विश्वेश्वरं भिक्षेकार्थं गोहेमांबरदायनैः १९ सुधर्मणा पथितो स्ते केचिद्विप्राधनाशया विश्वेश्वराग्रतो देवि जेपते शतरुद्रियं २०
 चतुर्ध्वपिचयामेषु विश्वेशस्याभिषेचने सुधर्माप्यर्चयामास विश्वेश्वरमकल्मषः २१ शिवरात्र्यां स पर्याभिः षोडशैरुपचारकैः ततः प्रातः कृतस्तनो धनं

गाः प्रददौ मुदा २२ विप्रेभ्योरुद्रजापिभ्यः तत्रैकोनैच्छदीश्वरि ममाधिका ददस्वेति दक्षिणामित्यथ द्विजः २३ सुधर्मो प्राह तं विप्रं मयोद्दिष्टा तु दीयते
 नाधिकां प्रददाम्यद्यगच्छति श्रुतिच २४ सुधर्मो णो दीक्षणां तां त्यक्त्वा क्रोधाद्ययोग्रहं सविप्रोऽप्याह स क्रोधजाप्येन प्रीयतां शिवः २५ स एवांते विमो न न शि
 वार्षणकृत्ताज्जपात् समायानि च केलासंधनेच्छात्यागतो द्विजः २६ द्विजार्थमविमुक्ते पिरुद्रजाप्यपराद्विजाः प्रायस्ते रुद्रपैशाचं घोरं वैधनलोभतः २७
 तां दक्षिणां द्विजो न्यायप्रददौ स सुधर्मकः विप्राय स तदा देवि प्रसादार्थं ममैव सः २८ क्षेत्रे षण्येष वाशे वै रुद्रजाप्यधनार्थिनः तेषां द्विजार्थजाप्या
 नां किंपुनः श्रुद्रसात्कृते २९ नरकान्नेव विस्तारस्तेषां श्रुद्रार्थजापिनां न कुर्वन्ति न कुर्वीत रुद्रमन्यार्थमीश्वरि ३० न ग्राह्यं तद्धनं विप्रैः प्राणैः कंठ
 गतैरपि वरमेव सुरापानं वरंगो मांसमक्षणां ३१ वरं तु लादान धनं न रुद्राध्यायजाप्यं विप्राह्वा संकराद्या पिरुद्रजाप्यार्थमीश्वरि ३२ न ग्राह्यं नैव
 जाप्यो यमन्यार्थं रुद्र उत्तमः न रुद्रार्थविगाही यो पाणिणोऽपि समूढधीः ३३ रुद्राध्यायी सर्ववेदेषु निष्ठः रुद्राध्यायी सर्वयज्ञेषु निष्ठः रुद्राध्यायी सर्वयो
 गेषु निष्ठो रुद्राध्यायी मुक्त एवेह देवि ३४ इति श्रीशिवरहस्ये ईशानार्ये दशमांशे उत्तरभागे रुद्राध्यायमहिमा वर्णनं नाम दशमोऽध्यायः १० शिव उवाच
 कश्चायं वै शपवर्यो त्रतवनाम्नां च कीर्तनं कथं चकार ज्ञानेन तन्मे कथय शंकर २ शिवधर्मश्रवणतो विस्मयो मम जायते देव उवाच मायापुरीति वि
 ख्याता बाहुदातीरसंगता नरनारी गणा कीर्णविपणा पणशोभिता ३ नटनर्तकवेषणानां संधशः परिसंयुता ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैरपि समन्विता
 ४ धनधान्यसमोपेतानानाश्रमनिषेविता मुक्तिदा वसन्ता नृणां पुण्यामाया पुरी शिवे तस्यां पुर्यां शिवस्थानं नाम्ना रुद्रे श्वराभिधं तत्र रुद्रसरे नामती
 र्थमस्त्येकमुत्तमं ६ ततो यस्तानमात्रेण नरो रुद्रगणे भवेत् ततो यैः स्तपयेद्गुद्रं रुद्रमंत्रैर्महेश्वरी ७ मुक्त एकेन जन्मेन एकवित्त्वापणेन च तत्र स्नात्वा
 चपीत्वा च रुद्रं हृत्वा च मानवः ८ मायापुर्यां महादेवि मायया मुच्यते तं विके शिवज्ञानमवाप्नोति शिवेन सह मोदते ९ तस्यां पुर्यां भूत्वा श्रद्धैश्चैव शेषा
 वशंकरः नाम्ना बद्धा गदो नामभिषक् कर्मणि निश्चितः १० मूलिका तिलकं चूर्णं लिह्यं पेयं च लेपनं एवमौषधजालानि संपाद्य स्वसुतेः सह ११ वेश्या
 वीथ्यां चेरिकानां स्त्रीणां तु भगजीविनां हास्यादिस्थानगोभूत्वा समाक्रोशं कृत्वा चिह्नं १२ वेश्य उवाच अपि वाताशिपर्णा शिवशंकरमहौषधं म
 नो गृह्णीध्वममलाः पतयो वशगाहिवः १३ हे वेश्या गृह्णतस्मिन् वशंकरमहौषधं भुजंगा वशगावोद्य सर्वस्वते ददत्ययं १४ इति तद्वचसां सवैगुणहंत्यो
 षधमीश्वरि एवं वदन्मुतो वैश्वः कालेन किं त्रतलवै १५ यमेन पूजितः पापैर्मुक्तो भ्यागाच्छिवे त्रतु शिवशंकरताम्ना संप्रवादेनाप्यहो निशं १६ अजानं नै
 श्व एवायं किंपुनश्चो न वादिनां गोंडारणे पुण्ये कश्चिद्वाधः श्रीशैलमूर्धनि १७ धनुर्धरः पक्षिजालं निहंति च मृगान्वहून् जालेन मत्स्यांश्चैव भुंक्ते कीणाति
 पापकृत् १८ पुत्रैः सह तदा व्याधः कालेनाथ तनुव्यये पुत्रानुद्धेय एवं हि ममांशे सौमिरेस्तटे १९ प्रहरहरतस्मिन् मधुमांसमृगादिकं हरशब्दोच्चारणेन

मृत्तिकालेमहेश्वरि २० विमुक्तपातको व्याधः यमेनापि च पूजितः याति दक्षिणकैलासं नाममाहात्म्यमीदृशं २१ ईश्वर उवाच मृत्तिकालीनमन्नाम
स्मरणेनाघकोटयः प्रयाति नलिकाघातघोषादिव विहंगमाः २२ कोवावेदमहेशनाममहिमा सर्वा घनाशसमा तद्गृहे सुचिरं रमेत चरमावश्या च भासा
समा कामारतिपदाजुभक्तिगरिमावेदांतसीमा शिवेभोमानंदपदप्रदानपरमाव्योमावकाशप्रभा २३ इति श्रीशिवरहस्ये ईशानाख्यदशमांशे उत्तर
भागेशिवनाममहिमावर्णनं एकादशोऽध्यायः ११ ईश्वर उवाच चित्रकूटे द्विजः पूर्वसोमशर्मोदयः शिवे पंचयज्ञपरो नित्यं स्वाध्यायनिरतः सदा १
काशंगच्छन्त्येतेन त्रिचित्रकूटे श्वरालये वर्षेण पीडितो विप्रः पाकं चक्रे शिवाग्रतः २ सोमार्द्रापातभूतायोनिशयांसशिवाग्रतः मार्गयानेन देवेन मासोभू
चापि कार्तिकः ३ सच्छिद्रवाससोत्तेन भोजनार्थे ग्रतो ज्वलं शिवाग्रतो दधन्दीपं तज्ज्वालोज्ज्वलमंडपं ४ सुपाज्याप्लुतमन्त्रे च शिवाग्रे वभुजे निशि द्विजाय
तेन पुण्येन व्याजेनात्रागतः प्रिये ५ इयं व्याधंगनावात्मस्वे रिणी जारिणी तथा पापिष्ठादुर्मगा चैव मधुमांससुराशना दं स्थिते यनर्मदातीरे वनस्पृश
शिवालये आगलंसापपोमाध्विको कूटपललं त्वदन् ७ स्नात्वा विवसनं सायं नर्मदायांतदां बिके दृवभस्मागकातत्र सुरासवविमोहिता ८ ननर्त शिवे
लिंगाग्रे प्रदोषेयाममात्रके सायंकालेन निधनात्पुण्यपापमार्चिता ९ राजमाना विमानेषा राजहंसी वराजते शिवाग्रे तु प्रदोषेत्र नर्तना ध्यानतां बिके १० किं
पुनस्तोत्रवाकेन नृत्यतां करताडनैः अयोध्यापापराकश्चिद्विद्रवर्मार्थवाहजः ११ सगरे शासति भुवं राज्ञः सेनापतेः सुतः इन्द्रवर्मा यवासेरं कांचिद्वेशपासु
सुंदरीं १२ संकेतोपवने स्थाप्य भद्रे श्वर शिवालये रमते प्रत्यहं तत्र धनं दत्त्वा सुभूरिशः १३ राज्ञः सभाया निशिवेत स्य सेवार्थं वासिनः यामत्रयं त्रियाभायाः
समभूज्जनसंसदि राज्ञा विसर्जिताः सर्वे समायाता गृहे प्रति चंद्रिकायां संगंधांगः पुष्पापीडोभयेन वै १४ संकेतोपवनं प्राप्य भद्रे श्वर शिवालये स्नक्चं
दनेन पुष्पेण फलान्नैः शीतलैर्जलैः १५ सावेशपाचिरकालेन निद्राभंगेन मोहिता इन्द्रवर्माणमासाद्य कुट्टामदनमोहिता १७ तदानीं तच्च दनं च पुष्पं
च्छीतलं जलं प्रत्यूषे साधुनुमीसे पातयुक्ते विशेषतः १८ लिंगे भद्रे श्वर ख्ये सा पातयाभासतज्जलं चंदनं लिंगमौलौ तु सक्त्रो धापातयत्सुमं १९ प्रसादिता सा
सुदती तदानीं मिद्रवर्मणां वभुजे ह्यसगन्तं सा फलं तांबूलं मुत्तमं भद्रे श्वराग्रतो देवि धनुर्मास्परुणोदये तेन पुष्पादिहायातलिंगे चंदनदानतः २१ त
च्छीतलां वपुष्पाणां प्रदानेन महेश्वरी विमानेनार्कवर्णेन वेश्पासत्रियं नदनौ २२ भोगार्थाज्ञानतो देविकिं पुनर्भक्तिभावतः ईश्वर उवाच एवंप्रवेशानि स
दैवधर्मेशिवप्रसादं सुगुणं महार्थं दीपप्रदातुं निशि सोमवारे कुर्जं शिवाग्रे प्रविनृत्य तां तथा २३ लिंगार्चकानां तु सुशीतलैर्जलैः स्नक्चंदनैर्वा मन
साप्यथान्यतः फलमयोक्तं विहितं मयेव प्रसादेषु कथितं बिके तव स्वल्पोप्यप्येता रयितुं भवार्णवात्पात्कर्णधारः शिवधर्मेषु २४ इति श्रीशिवरह
स्ये ईशानाख्यदशमांशे उत्तरभागेशिवधर्मप्रभावेद्वादशोऽध्यायः १२ श्री ईश्वर उवाच श्रुणु ध्यायामपि कथां शिवधर्मप्रशंसनीं अज्ञानोद्गाददच्छं भोः यो

त्यसौमङ्गणार्चितः १ कैलासेदक्षिणं देविदृष्ट्वा पूर्ताद्यलभ्यकं पार्वत्युवाच कोसावायाति यानेन भास्करप्रतिमप्रभः अनेन ते कथं दत्तांगोस्तन्मे वद सुप्रभो
 २ स्कंद उवाच इत्थं गिरिजया पृष्ठः ता मुवाच महामुने कैलासो गोप्रदस्याद्य अज्ञानेन शृणुतां ३ देव उवाच शृणु पद्मपलाशाक्षि श्रूयस्व कुरुजांगले सर्वस्वहा
 रि विप्राणामन्येषां तस्य का कथा ४ नित्यं सयात्रिका हत्वा तद्धनैः स्वकुटुंबकं संपोषयति धान्यैश्च धनैर्देवियथेच्छया ५ सकदा चिन्ति शिखैरंतमसादि शिखं
 वृत्ते जगाम राजभवनं राजो गंगामुपाहरत् देवि वत्सा धेनवस्तत्र तेन कालयता शिवे हुंभारावो स्थिता गोपाः ययुर्वत्सा शयेन गाः ७ तत्रैकाजरनीम्यंगा
 निर्मास स्नायुबंधना सगर्भा धावमानेन देवो येति विसर्जिता ८ तां जांगले स्वरद्वारि प्रातर्दृष्ट्वा लये स्रकाः मांसं संपोष्य तां घासैर्व्यधुः शूलवरां कितौ ९
 ततोषणेन पृच्छां गी वत्सं वृषमजी जनत् दशरत्ने गते महंतं तं सिंचन् पय उत्तमं १० प्रातर्नित्यं प्रदोषेष्ट तल्लिंगां सेचनादुमे यावद्गोरोमसं रम्या तोराजा चोरो
 पिपादजः ११ उभावज्ञानतो गंगामेददतुः किंपुनः शिवे ममाभिषेककरणे कपिला चान्यवर्णकौ १२ दत्त्वा पितामहै स्वस्य शिवसारूप्यभाकु भवेत् ज्ञानेन पय
 सा सिच्य लिंगे मे मंगला वहे १३ सोदरस्तन्यपयसासनभूमौ न सिंचति वने रंभातरोर्देवि फलगुच्छमथाहरत् १४ विप्रपुत्रस्तु वैश्वार्यैर्दत्तातिप्रतिवास
 रं राज्ञः स्तूपवने तत्र सौराष्ट्रे च महेश्वरी १५ पयोष्णीतो राजा तेषु बनेषु कदलीतरोः कदाचिद्भ्रामपालेन दृष्टो सौ विप्रपुत्रकः १६ गृहीतुं पृष्ठतस्तस्य धा
 वन्धावत एव सः पङ्क्तु कदलीगुच्छं तत्र सोमेश्वरालये १७ अपातयद्वावमानः ग्रामपालौ विसर्जितः प्रदोषकाले देवस्य अभिषेकं समाचरत् १८
 तेन पुण्यप्रभावेन शिवलोकं प्रयात्यसौ नालिकेरफलं श्रूद्रबालोद्यमं श्रुतापिनः १९ शून्यलिंगेन भिक्षुपौबालः लृषादितः तदंबुना भिक्षुं मे शून्य
 लिंगं व्यवस्थितं २० तेन पुण्यप्रभावेन शिवधर्मेण पार्वति विमाने श्रूद्रबालोयं कैलासं याति पश्य वै २१ ईश्वर उवाच अज्ञानां द्वेशं करेणो प्रदानां द्रुमादाना
 द्वै च हैवाभिषेके सन्नालिकेरां वसुसेकमात्राद्बालोप्ययं याति शिवाति कं शिवे २२ इति श्रीशिवरत्ने ईशानाख्ये दशमांशे उत्तरभागेशिवधर्मप्रभावो
 नाम त्रयोदशोऽध्यायः १३ ईश्वर उवाच कश्चिद्गोपस्तु केदारवनखंडे स्थितो भवत् अजाविपालको नित्यं महिषीणां तथा गवां १ तेषु पुष्कलेषु च
 रयन् गोपबालकैः क्षीरं दधिघृतं नित्यं विक्रीणाति सदापणे २ स तेन जीवते गौरिदधिभांडं समापयन् शून्यलिंगं भूमिगतं प्रास्वलत्तस्य पादयोः ३ ॥
 दधिभांडं पतद्भिन्नं तल्लिंगस्यैव मस्तके दध्नाभिषेकेनैवेशितस्याभूच्छिवासं निधिः ४ कश्चित्संकरजातीयः वनेषु मधुशालिषु पीत्वामधुप्रलितेन मे
 धूच्छिमेन घर्षयत् ५ शून्यलिंगं वनच्छेत्तु रुरुद्रकोटौ महेश्वरी समधुस्नानकृदिति समानीतो र्गणैर्मम ६ घृतं घटेन विभ्रन्तः कश्चिच्छूद्रकलोद्भवः व
 ने भुक्त्वा शिवागारे ऊर्ध्वे उन्नामयद्दुष्टं ७ कृष्णाष्टम्यां निशिशिवे रज्जुसूषिकं खंडिता तद्दुष्टस्य घृताक्तस्य प्रापत्तल्लिंगमस्तके ८ घृताभिषेकस्तेनाभू
 न्निशि पापसयावहः तेन तस्यापमरितं प्रदग्धं तत्र पार्वति ९ लिंगस्य दर्शनं पुण्यं दर्शनात्स्पर्शनं वरं कृष्णाष्टम्यां निशिशिवे घृतस्नानमघापहं १०

शिवरहस्य०

अ०१३

८

अयत्नलभ्यंतस्याभून्निशिश्रुद्रस्यतस्यै कृष्णाष्टम्यांशिवागारे अज्ञानात्तत्तसेचनं ११ प्रातर्दृष्ट्वावसिष्ठं चययौशरदो घृतग्रहः कालेननिधनं प्राप्यम
 मसारूपभागभूत् १२ इक्षुकोडंहरत्कश्चिदिक्षुयंत्रकरोवणिक् इक्षुयंत्रेणतत्सारंगहीत्वास्वघटेतदा १३ धावमानःस्खलन्त्यादःप्रापतच्छून्यलिंगके इक्षु
 सारघटेलिंगेप्रापतद्वैवयोगतः १४ इक्षुसारसेचनंचतल्लिंगस्याभवाच्छिवे माध्यापर्वणिदेवेशितस्यभाग्यवशादुमे १५ तेनपुण्येनसर्वाणकृप्रापति
 त्रमेविके काचिन्नागेशून्यलिंगेवनमध्येभयानुर १६ शंकरासारमावध्ववनखंडेनदीजलेः दुर्गमेपंकिलेमार्गेशून्यलिंगेप्रापतयत् १७ पिपोलिकाभ
 याद्रात्रौभूताभूतत्रभाग्यतः नयातत्पुण्यमात्रेणविमुक्तासर्वपातकैः १८ द्यातयंतिविमानेनसमायातिमदनिकं बालोयेखेलनासक्तःसिकताभिर्नदी
 तटे १९ नर्मदायाःशर्मदायालिंगवाणांकितंशिशुः प्राकारंगोपरंकृत्वासर्वससिकतामयं २० वन्यपुष्पैर्वन्यफलैस्तत्रतंस्थाप्यपूजयत् तेनाभ्येतिवि
 मानेनचृषभध्वजशोभिना २१ अष्टेष्टकाभिर्यः कुर्याच्छिवालपमनुत्तमं गणेंद्रैर्वितोयातिकैलासंममपावेति २२ ईश्वरउवाच यः कुर्याच्छिवधर्ममेवम
 बलेजानादयाज्ञानतः संस्पृष्टेनिखिलंदहेद्धुतवहः तद्धृतथायंकषः भक्तौवप्रभवेतमत्पदधियां पापोधभित्तेवलकैलासंप्रदएवनिस्तुतुकैः संसे
 वनीयेविके २३ इतिश्रीशिवरहस्येईशानारव्यदशभांशेउत्तरभागेशिवधर्मप्रभावेचतुर्दशोऽध्यायः १४ श्रीईश्वरउवाच शृणुदेवीपुरांगेचशिवलिंग
 निरीक्षणात् केचिद्भजंतिकैलासंगणेंद्रैरभिपूजिताः १ कश्चिद्विप्रोदेवशर्मायवानित्यंमदोद्धतः स्रक्चंदनानिसंपाद्यतांबूलंधूपवार्तिकाः २ पित्रामा
 त्राचकलहंकुर्वन्तित्यसदाविके नाभ्येतिशास्त्रमुक्तंचेदांश्चस्मृतयोपिच वेश्यासक्तेनमनसानित्याध्यायरतोप्यसौ विस्मृत्यानध्यापकालेप्रदोषेषष्ट
 मीषच ४ चतुर्थाचचतुर्दश्यांससप्तम्यांसनिशामुखे सुखेनगत्वानध्यायेच्चर्धरात्रावधिप्रिये ५ श्रूलहस्तेश्वरस्याग्रेनृत्यतीवासुंदरी तदानस्याहृ
 येनश्रूलेश्वरविलोककः ६ एतेषुपुण्यकालेषुअनाध्यायमिषाक्षिवे पितरंबंचइत्यायंरिरंसदुत्तुमिच्छया ७ हृच्छयाविष्टहृदयेवेश्यासंगमलालसः
 अलसोध्ययनेप्राप्नविलासासक्तमानसः ८ धूपंतदर्थमान्तीतंसधूप्यचविवाग्रतः नर्तनान्तिसवेश्यायैफलपुष्पददात्यसौ ९ तयासक्तःसदुर्मधात्प
 त्तवर्णाश्रमंक्रियः कदाचिन्निशिकालेनुशिवोत्सवदिदृक्षया १० तस्यामासक्तहृदयोपादेदष्टभुजंगमः पित्तगेहेममाण्यं सोयमायातिविप्रकः ११ वि
 मानेसद्गणाकारः साकारइवमन्मथः दिग्देहेनभात्येषभानवच्छिवधर्मकृत १२ प्रदोषेष्यष्टमीषेवसप्तम्यांचचतुर्दशी सोमवारेतथासायंशिवलिंगनि
 रीक्षणात् १३ वेश्यासक्तेनचित्तेनशिवदृष्टिविवर्जितः अज्ञानाद्दर्शनामेवकिंपुनर्ज्ञानिनाप्रिये १४ तथान्योवेश्यपुत्रोपचेटीवारीप्रियः सदा तत्रवंगे
 श्वरागारेनिशिशिष्येशिवोत्सवे १५ साम्राणिवहलंगृह्यवेश्याकेशसुधूपनं करोमीतिविनिश्चित्यनिद्रयापहतोभवत् १६ तांबूलनागवल्लीनांदल
 साहस्रमुत्तमं क्रमुकानांपंचपलंत्यत्कागारेशिवस्यहि १७ जंबीरैपंचकंप्रातःतयासक्तोययोजवात् तन्मंष्ट्यगतंदृष्ट्वाशिवालपविचारकाः १८

शिवम्

८

तावूलं विनिवेद्येशे साम्राणिं धूपमातनुः जंवीरजरसेने शंशिषुः तत्र ते चर्चकाः १९ तद्वागधेयमुद्भूत्यापीष्टवणिजः शिवे स एव धनधान्येन वर्धमानो यथ भूतले २०
 स्ववश्यवेष्यावैशेष्यो सौरमते मद्मोहितः धूपतावूलजंवीरदानेनाज्ञानतो मयि २१ कालेन निधनं प्राप्य समायाति विमानगः मधुरायां पराश्रुद्रो मधुरेश्वरमंदिरे
 २२ क्रयार्थं मर्थं दृष्ट्वैव धान्यं संस्थाप्य विक्रयं करोति पणदात्तृणां हायने सधने कृया २३ दुर्भिक्षे च तदा प्राप्तिनैवेद्यार्थं शिवाय वै अचूचुरन्तत्र धान्यं शिवे तस्य
 शिवार्चकाः २४ विनिवेद्य तदा स्तांति श्रुद्धान्यान् नमीश्वरि एवं स्थिते तेन पृष्ट्वा श्रुद्देणेवं शिवार्चकाः २५ श्रुद्वा ऊचुः न दृश्यते मानहीनं धान्यं मम शिवार्चकाः
 शिवालयस्थं स्वाधीनं भवतां प्रवदंतु मे २६ ते चर्चकाः प्राहुरेवं मूर्षिकेर्भक्षितं निशि न जानिमात्रते धान्यं यथेच्छं कुरुमाचिरं २७ तथ्यं न दूचनं मान्यं धान्यं मेने
 समूर्षिकैः भक्षितं भिक्षुणा देवि मया प्राप्तं तदा प्रिये २८ तेन धर्मेण श्रुद्देयं धान्यं दद्याति मत्पदं ईश्वर उवाच इत्थं प्रदोषे शिवलिंगलोकनात्साम्राणिजंवीरफ
 लप्रदानात् धान्यप्रदानात्पादजविप्रवेश्याः क्रमेण पाताः शिवलोकमेविके २९ इति श्रीशिवरहस्ये ईशानाख्ये दशमांशे उत्तरभागे शिवधर्मप्रभावो नाम
 पंचदशोऽध्यायः १५ ईश्वर उवाच विदर्भनगरे देवि उग्रेशाख्ये शिवा लये तौ तु वाया ब्राह्मणो च रजकीबुरुडी तथा १ वैशंपायने यं तत्रैव बाल्यवैधव्यतो मम
 उन्नता उन्नतकचाजारतः किल संगताः २ व्याजेन शिवे के कंयं मातेनुस्ताः श्रुणु प्रिये देवी उवाच बाल्ययो वनदृष्टांगजारिण्यो विधवाहिताः शिवधर्मकथं च
 कुः तन्मिव दमहेश्वर ३ ईश्वर उवाच तास्तदामदमतां गपः पीनोन्नतपयोधराः नित्यं स्नात्वा नदीतोयं बंधुशपभयादु मे ४ प्रातर्घटैर्जलं शीतं समानीय शिवा
 लये शिवागारस्थितान् दृष्ट्वा नृनारिकेलमधूककान् ५ विल्वाम्रफलमादीश्वरं भाजंवीरजं वजान् जलैस्तं ग्रीष्मकाले पिशालयं स्ताममालयं ६ अवर्ध
 येस्तथा वृक्षान्फलपत्रसुमांकरैः पटसाधनसामं ग्रीतौ तु वायीतुचातुरी ७ शिवाय वस्त्रं कार्पासं कृत्वा दातुं त्र्यार्वति ब्राह्मणी रंगवल्पा सा शिवस्याग्ने
 विकालये ८ पंचवर्णीकपिष्टैश्च नानावर्णानुरंजितं पद्मस्वस्तिकपुष्पाणि चकार प्रत्यहं शिवे ९ वैश्या संसार्जनं पराशिवागारोपलेपनी रजकी शिव
 निर्मात्य वस्त्राणां शालने व्यधात् १० भोजनार्थं समायाति स्वर्गहेतास्त्रियः स्वयं एवं कै कर्कयुक्तास्तानि शिजारेण संगता ११ समकालमभूत्कालः
 नीतास्ता सौरिणां तिके विचार्य शिवधर्मं तत्पूजितास्तेन तत्र वै १२ प्रयांति ता विमानेन पश्य धर्मस्पृहमानां तत्कराग्रं बुभुक्षेन वृक्षापुष्टिमथाययुः
 १३ तेन मल्लिगपूजार्थं उपयोगे भवेच्छिवे यावत्तत्पत्रकुसुमफलबीजादि संख्यया १४ तावत्कल्पायुतं भूयात्कैलासे वास इष्टदः तौ तवीवस्त्रदाना
 न्मे यावत्तत्तु संख्यया १५ शिवलोकमबोधेव मुक्तपापा समागता रंगवल्पादिकरणाद्ब्राह्मण्याश्चैव पार्वति १६ यावत्तत्पिष्टकणजसंख्यया वा स ए
 व मे संसार्जनोपलेपेन यावत्तद्रजसः कणाः १७ तावत्कैलासवासाय योग्येयं शिवधर्मतः तत्रान्यान्ययुवापापी वेश्पार्थं चंदनं पिषन् १८ शूलेश्व
 रालये काश्यामं धघर्षणजं शिलां श्लक्ष्णां दृष्ट्वा संवेश्पार्थं स्वांगलेपनहेतवे १९ श्रीखंडखंडं संपाद्य चंद्रकेसरकज्जलेः संयोज्य घर्षयत्येव तत्र दे

ई०८०३०

शिवरहस्य

अ०१६

६

वायसोविदः २० प्रददातिसजंवीरमात्रमुत्कृष्टचंदनं शिवार्चकास्तेग्रीष्मेवैलिंगालेपनमादधुः २१ तेनपुण्यप्रभावेनसचेद्येपदुरागतः कश्चिद्वाडो
रकपुरेव्याघ्रेष्वरशिवालये २२ बालकंस्वस्यगोवत्संपोषणार्थंनदांविदे अजाविपालनार्थायनित्यंगत्वाशिवालयेत्रिणखंडनिकापाणिःशिवांगणमची
करत् शिवांगणाल्लतापारदस्यकासंधिसंभवान् तृणानितत्रशूद्रायांप्राकारेगोपुराग्रजान् तृणगुल्मलतावसान्सेान्मूलान्यातयत्यसौ २५ अजावि
वत्सपालार्थंनशिवागाररक्षणे मतिरस्याभवज्जौरितेनायंशिवधर्मभाक् २६ समायास्यतिकैलासंपूज्यमानोगणेश्वरैः लिंगमालोकयन्धर्मगर्भगेहे
शिवस्यत् २७ बीजयामाससस्वांगतालवृत्तेनपार्वती तद्वानपोतस्तत्राभून्ममलिंगेक्षणार्थकं २८ तेनपुण्येनविप्रोसावागतोमुक्तपातकः क
श्चिच्चामरहस्तेनवारयत्स्वांगमक्षिकाः २९ निवारणार्थंदुग्धवेशिवागारेनृपात्मजः किंपनर्ज्ञानतोभद्रेकर्मैवंकुर्वतांमम ३० ईश्वरउवाच एवं
स्त्रियस्ताःसुविमानमध्यगायुवापिसच्चंदनपेषणादुमे अजाविपालोपिचलिंगबीजकःसच्चामरासक्तकरःसपुण्यभाक् ३१ इतिश्रीशिव
रहस्येईशानाख्येदशमांशेउत्तरभागेशिवधर्मप्रभावोनामषोडशोऽध्यायः १६ ईश्वरउवाच अथापरांशृणुशिविकथापापप्रणाशनी मालवेषण
कश्चित्साधःसाधुर्विनिर्दिष्टः१ मद्यंमांसंचलशृणुनखादन्निर्त्यम्बभिर्दृतः वनेसरस्तरेवक्षुषंडमध्यमनोरमे २ मृगपक्षिसमूहेवाभिल्लकागणसे
विते तस्मिन्वनेनिवसतिसदारःससुतैर्वृत्तः३ जालेनपक्षिजालानिमत्स्यानिप्रवबंधवै शिवागारेतत्रशिवेनिवसन्मांसभोजनः ४ मत्स्यमांसं
पक्षैवलिंगाग्रेभोजनंनिशि एवंभस्माकितंततनुःस्वकटीतटजंयटं ५ समाससारशिरसिशिवलिंगस्यतंपटं वितानदानतस्तेनमापमुक्तःशिवं
ययो दं कश्चिच्छूद्रकलोत्पन्नःचेटीवीटीमुखावुजः शल्पलिंगस्यशिरसिसपर्णकृत्रमादधत् ७ ग्रीष्मेतच्छाययान्नसवभुजेक्षुत्तषाकुलःत
दन्नतत्रलिंगाग्रेतन्नेवेद्योपमंभवत् ८ सवात्रागतोदेविच्छूद्रदोमेविमानगःकश्चिद्विप्रेविदधनःदोरिद्रौक्रेनजीवति ९ तंडुलंनत्रसंपाद्यशाकंकिंचि
तदांविदे सोमवारेनिशितदाप्रदोषेशिवसन्निधौ १० बभुजेदूर्वयापूज्यविल्लेस्तल्लिंगमस्तकं तेनपुण्यप्रभावेनशिवधर्मोत्तरेणच ११ विमानमध्यगो
भातिपश्यतंकमलेक्षणे कदाचिदविमुक्तेत्रविश्वेशस्थालयेतदा १२ वेदशर्माद्विजवरोधनो गोरसतःशिवं संसेचयतिपुण्यात्मातस्यैकानागतागोः १३
वनमध्यंप्रविष्टासानज्ञातागोपकेनच सायमन्यास्तदागावोदृष्ट्वैकां गांतदातुसः १४ गोपंनिर्भक्त्याभासगांसमानयमेतिके सस्वामिनाचक्रुद्धेन
समाज्ञप्तःसगोपकः १५ चैत्रकृष्णचतुर्दश्यानिशिस्त्रेयारिभ्रमन् क्षेत्रप्रदोक्षणाजातशिवलिंगात्मकस्यच १६ निराहारस्यगोपस्यसहारस्यपशो
स्तथा प्रदक्षिणादिभ्याजेनतावभोगोपगोःशिवे १७ कालेननिधनंयानौययतुस्तौशिवांतिकं अज्ञानानत्रगोगोपौप्रादक्षिण्येनपार्वति १८ शि
वलिंगात्मकस्येवप्रादक्षिण्येनमोचिनौ कश्चिद्वासीसुतोमेशिच्येवकेगौतमीतटे १९ शिवोत्सवेतद्गौरिनानादेश्यानरांगनाःसमागतास्तदातत्रसि

शिवम्

६

हसंस्तेहस्पतौ २० चोरयामासत्तत्रत्यजनानां धनधान्यकं गोदावर्योतदाश्रुः स्नात्वाभस्मत्रिपुंड्रं २१ तत्स्नानधूतपापोयं त्र्यंबकेश्वरदर्शनात्
सद्योविगतपापोयंप्रापते सद्भवेविके २२ कश्चित्संकरेजातीयः श्रीशैलेशस्य कानने पृथ्वाण्यपचिनोति स्मभक्तिकामालतीभवं २३ वैश्यायेदातुका
मोयंकदाचिद्वनपालकः प्रत्युषेत्तदादृष्ट्वा सूक्ष्ममार्गीगतं नरं २४ दृष्ट्वावध्वारज्जुनातं पादेर्गलमयोजयत् तंचयाचज्जलान्नादिदययातेन मोचितः २५
तत्रपृष्ठापहारार्थं सवेशपाहृच्छयेधितः तद्वनासेचनं ग्रीष्मेकं भाहृत्तजलैः शिवे २६ अकरोद्वनपालेन तत्पुष्पवनसेचनात् तत्रपृष्ठांकरैः पूर्णं वनकुसु
ममंडितं २७ निविडं फलपृष्ठाद्यैः श्रीशैलेशार्चसाधनं सजदातत्रकालेन मृतः शिवपुरंगतः २८ शिवे ससंकरोयाति विमानेनार्करोचिषा एवं सशिवध
र्मैण शिवपुष्पवनावनात् २९ प्रयानिममलोकं सतेन पुण्येन पार्वति ईश्वर उवाच एवं पुष्पवनावनेन गिरिजे स्यात्संकरः प्रांकरं प्रापते स्वकथितयोद्धत
पठंदत्वावं वितानात्मकं ३० प्रादक्षिण्यवशेन गोपगविचस्ते होमपादर्शितो गोदायां धुतिशंकरेक्षणफलं चोरस्य पापोऽस्मिन्निः प्रोक्ताते शिवधर्मसारपदवीसा
ध्वोचमाध्वीरसात्वाद्दीश्रोतुगणस्य चेतसि सदा मोदप्रदापार्वतिकल्याणलसुगमवासमहिताः कैलासवासोत्तराः ते धीराः शिवधर्मसिंधुरवसातेशंकराः
सर्वदा ३१ इति श्रीशिवरहस्ये ईशानरत्नदशमोऽंशोऽन्तरभागे शिवधर्ममहिमानामसप्तदशोऽध्यायः १७ ईश्वर उवाच शृणु पद्मच्छाकारलोचने स्वच्छ
मानसे गोकर्णे पुलकसीकाचित्पतीनां धेनसंयुता १ वामदेवादिमुनयः कदाचिद्वैवयोगतः महावले शं गोकर्णे शिवरात्राविलोकि तु २ प्रययुस्तत्र ते मा
गेनानाजनसमन्विताः ब्रह्मसूत्रविशः श्रद्धाः संकरावणिजस्तदा नदीनदान्तथाथेशैलान्वनानि सरितस्तयान् विलंघ्य सुवहून् देशान् तत्रागच्छत
दां विके ४ पुलकसेन तदा धेनपुलकस्यपि समागता याचमाना जलान्नादिपांथांश्च पथिसंगतान् ५ तैर्दत्तं जलमन्त्रं च भुक्त्वा यातो च पुलकसौ शिवरात्रा
तदारत्रौ सर्वे संपूजने रताः ६ वामदेवादिमुनयो नरनार्यो महेश्वरं गोकर्णेशं विल्वदलैः समुद्रस्नानतत्पराः ७ तत्रैतावापणस्थोचस्नानं धर्मप्रणा
शनं कृत्वा सायं पुलकसौ तौ आपणस्थान् वणिग्वरान् ८ याचमानौ जलान् च शिवरात्रौ न ते ददुः कश्चिन्नदस्तपठके पुलकसां धस्य पातयन् ९ त्रिद
लान्यथ विल्वानि पातयत् पुलकसां जलौ परामृश्यान्पकरतो पुलकसौ थसभायीया पातयामासनि कटस्थितलिंगस्य मूर्धनि ततः प्रातः कणादीनि द
त्तानि पथि पांथिकैः ११ भुक्त्वा तत्रैव गोकर्णो ज्जग्मतुर्ममृतुः पथि तावागतौ विमानेन विल्वपत्रचक्रौ मम १२ गोकर्णे शिवरात्रौ महापुण्यमवापतुः
स्वैरिणीजारिणीवैश्यावं धूनां धनहारिणी १३ आरु संस्थिता देवी मारिणी स्वपतिं निशि संगतान्यववेशेन येन येन च संयुता १४ तंच वृद्धं परिज्ञायत
स्य मूर्ध्नि शिलानि निशि न्यपातयेन्ममारासौ तत्धनं सायं पाहरत् १५ तदान्यग्राममासाद्य शृङ्गेणान्येन संगता श्रद्धीचंडी तयानित्यं कलहं साचकार वै १६ स
स्मिन्यराड्मुखी स्वपतिं वैश्यायुतं मारणोषधदाननंतो वैश्यासायं मारयत् १७ नीता वैवस्वत परं सायं मेनाथ पूजिता यमस्तदाह परतः चित्रगुप्तकृ

तांजलिः १८ यमउवाच वैश्याकिं कृतं भूमौ पुण्यं वा पापमेव वा वदेति तस्य च सा चित्रगुप्त उवाच तं १९ चित्रगुप्त उवाच जारिण्यपि च वैश्यायै निरस्तां व
 धुभिर्यम वैश्यायै संगतान्येन तं हत्वा शूद्रसंगता २० शूद्रौषधप्रदानेन मृते यत्नत्पुंगता अनया वैश्याहनने याशिला तत्र पातिता २१ तांशिला मार्गमध्यस्था
 मादधुस्ते शिवालये देवेश्वरस्य प्राकोरौ जौर्णोद्वारे नृपाज्ञया २२ तच्छिला स्पर्शकर्त्रीयं कैलासं यातु संप्रत एतस्मिन् तरे तत्र विमानं मङ्गणे रितं २३ तामारोप्य स
 मायातं कैलासं दक्षिणं मम कश्चिद्दुर्मेश्वरणा प्राकारच्छाया विटः २४ सगच्छन् यदुर्मधः तां वलितं मुखं वज्रः अवसिष्ठं करे चूर्णं लेपयामास संधिषु २५ प्राकारस्थे
 ष्टकासं धौ गच्छन् पुण्यागनाग्रहं ईश्वर उवाच सुधाप्रदो यं विदुः इत्युमे मया सुधांशुमस्तोरु सुधामसंधिषु विल्वाचै कौपल्कसदं पती शिवे वेश्या शिलादापनतो विमानगाः
 २६ इति श्रीशिवरहस्ये ईशानाख्ये दशमोऽंश उन्नरभागेशिवधर्मप्रभावो नाम अष्टादशोऽध्यायः १८ ईश्वर उवाच पुनरन्या कथां धन्यामान्यां शृणु गिरिंद्रजे शिव
 धर्मप्रबोधार्थं सर्वेषां विस्मयावहं १ आर्यावर्ते विध्यष्टमे कौशिक्याश्च तटेशिवे हरिकेशेश्चाम्नोर्थे शिलानयनहेतवे २ शतं च शक्यं यत्तं ह्यारिगणसंकुलं तन्म
 धे निशितत्रस्थे शक्यो नां समूहके ३ महिषः तेषु चैवेको नृणां धावते तदा तत्र शालिवनं स्फीतमचरच्चारुणोदये ४ कृषीवलस्तदात्याय महिषं स्वगृहांगणे च वधर
 ज्जुनासत्संगरुहार्गलमाननोत् ५ प्रातस्ते शक्यो वाहा अट्टस्वामहिषं स्वकं ग्रामपालांतिके गत्वा प्राहस्ते महिषं गतं ६ कृषिकर्तुस्तदान्यस्य महिषं समयाजयन् किंचि
 दूरं व्रजस्विति शक्यो वाहमब्रवीत् ७ यावन्न दृश्यते ते वै महिषः शक्यो हकः तावत्वेनिकटस्थो यं नीयतां महिषो लघुः ८ इयंतौ समिदं कृत्वा शक्यो वाहपालकौ
 वध्यातं कृत्वा यंत्रे मार्गे वै घटिकाद्वये ९ प्रातर्दृष्ट्वा तु महिषं गृहे वृद्धं कृषीवलः हरिकेशालयस्थार्थं अश्मयंत्रं परावहं १० शलां कितमयो दृष्ट्वाभियांत शक्यो वदे
 प्रादादन्तदा मुक्ताभ्यात्रे स्वमहिषं ददौ ११ तावभावागतौ शूद्रौ विमानेन शिवालयं हरिकेशालयार्थाय शिलावहनजंश्रमं १२ कशाघातविभिन्नाद्र्द्रं त्रणं ते महि
 षादितं यावत्सस्यं शालित्वा तावत्तु हयनसंख्यया शिवलोकोऽस्य वै भावितथान्यमहिषस्य च औह्यमानस्य पदजसंख्यया मार्गमध्यमे १४ तावद्यौ महिषस्वामी समो
 यास्पत्यघोभितः कैलासं दक्षिणे देवि शिवधर्मो ममेदृशः न पूर्यते धर्मैरिच्छाद्यैः कैलासे वसते नरः बरवः परवः केचित् लीलार्थं काष्ठयंत्रके १६ सोमेशकदलीषंडे वा
 हृदातीरजेशिवे तैक्ये परमावध्यततीरे काष्ठयंत्रके १७ वंशहस्ताः समारुह्य लीलार्थं मरुणोदये आप्रातः कदलीषंडे संशुक्ते जलवर्जिते १८ सोमेशकदलीषंडं ते
 न सितमभृष्टिवे पत्रपुष्पफलैः पूर्णं रंभास्तं भवनं महत् १९ तैः फलैरभ्यर्च्य संस्ते पुण्ये पर्वणि शंकरं शिवार्चकास्ते वरवः समायासंति मत्पदं २० हेलया लीलया वापिशि
 वधर्मं प्रकुर्वते शिवलोको हि नियते नान्यथा धर्मकोटिभिः २१ कश्चिद्वाजस्तथा स्थानं कर्तुं मंदय उज्जमे आदीश्वर शिवागोरमार्गे यातस्य शंकरि २२ तत्राकुर्वन् ग्रामणयः सुधा
 लेपनलेखनं पंचवर्णजवित्रैश्च रंभातोरणमंडितं २३ राज्ञो धनं शिवस्यार्थं क्षणं विभ्रान्तिदायकं तेन धर्मेण राजा सोतथा ग्रामणयोपि च २४ शिवागारे सुधालेपचित्रलेखनतो
 मम कैलासं दक्षिणं याति विमानस्थास्तदोज्ज्वलाः २५ ईश्वर उवाच पीयूषदीधिनिधिरालयवैशमयंत्रसंकर्षमाणकह्यारिसुधासदानैः सोमेश्वरस्य कदलीपरिसेवनेन का

द्योर्ध्वयंत्रपरिसीलकवालकास्ते २६ भूपागमार्थशिवमंथपवित्रकर्मशोशभ्यमानममसन्ननिवासिनस्ते २७ इति श्रीशिवरहस्ये दशमांशोत्तरभा
 गेशिवधर्मप्रभावे एकोनविंशोऽध्यायः १९ ईश्वर उवाच कश्चित्पुष्करमध्यस्थविप्रो वेदशिख्यः गर्गगोत्रोद्भवो देविवीति होत्रसमोजसा १ पृच्छरेष
 तदा स्थातुं कृतिकापौर्णिमौर्जकौगतो शिष्यः परिब्रजो मध्यमार्गं चिनेत्तदा २ ताडपत्रं विलुलितं दृष्ट्वा सन्नविबर्जितं अलेखमथ दृष्ट्वा सौविचिनोति
 स्म शिष्यकैः ३ तदालेख्यं ताडपत्रं संगृह्याय द्विजोत्तमः विसर्जितं वने तत्र सन्न प्रोक्तं तदा करोत् ४ पृच्छरेष त्रयेष्वेव ससौ संतर्पयैषिद्वन् विल्वैः पु
 ष्करजांभोभिः समभ्यर्च्य महेश्वरं ५ पृच्छरेष प्रनुष्टावत्तत्र मासमुवाससः सतस्मिन्नाड्यन्ते लिलेख दशमांशकं ६ शिवेशिवरहस्यं च पावनं विप्र
 सत्तमः तेन पुण्येन विप्रो सावायाति मम संनिधिं ७ विमाने नार्कवर्णेन भ्राजमानः स शिष्यकः विप्रस्य कस्यचित्पूर्वताडपत्रं वने तदा ८ तत्तंडुलं गृही
 त्वा यंचोरे लेखं ससन्नकं तत्सूत्रं कटिसूत्रार्थं मगृहीत च स र्जयत् यावदक्षरं संख्यातः शिवशास्त्रं विलेखनात् शिवलोके स निवसेच्चोरे विप्रः स शि
 ष्यकः १० शिवशिवपुण्यं नालेखनेन शिवं ययुः कुलालः शिवसंस्मार्थं शिवलिंगस्य सेचनात् ११ शिवाभिषेके मृत्कुंभं ददावेकं तदा शिवे शिवाचैक
 करे देवि गौडेशस्य शिवालये १२ तेन पुण्यप्रभावेन कौलालीयाति मत्पदं मृत्कुंभदानाद्विगस्य धातुपात्रेषु किंपुनः १३ गुडमक्षकरः कश्चिदपण
 स्थो द्विजाधमः तदान चौरयित्वा तु बालः कश्चित्पुष्करं १४ गुडमाषकृतं तैलपक्वपत्रकशकुलीः शिवालयं धावमानः तेनाप्यानुदृतः पथि १५
 शिवालये शिवं दृष्ट्वा शिवार्चकं करे ददौ आपणीमां समायाति भक्ष्यचौर्यं कृतं तमया १६ शिवे निवेदितमिति तत्तं ब्रूहि ममाग्रतः तवाधे सं प्रदास्यामि
 भक्ष्याम्यहमर्धकं १७ इत्थं द्विजार्भकेनोक्तं श्रुत्वा गौडेश्वरार्चकः तंतथेत्पुनमान्याहृतमापणपतिं द्विजं १८ शिवार्चक उवाच नानेन भक्ष्यचौर्ये ते दत्त
 मापणं संस्थितं शिवे नैवेद्यमेतन्मायाचते काचदापनैः १९ तंतथेत्पुनमान्यासौ यथोहित्वा तमापणो यथाकथंचिदेवात्र शिवः प्रीयत भक्ष्यकैः २०
 गुडमाषापूपकार्यं गृहीत्वा बालको ययौ आपणी बालकश्चैव तदा गौडेश्वरार्चकः त्रयोपि समभागास्तुः शिवे नैवेद्यं वाक्यतः शिवलोके प्राप्नुवंस्तेने
 न पुण्येन पार्वती २१ किंपुनर्गुडमाषाक्तभक्ष्यभोज्यप्रदायितं अलकानगरे कश्चिद्विजः पाथः श्रमातुरः २२ अलकेश शिवागारे ग्रीष्मे माध्यंदिने तथा
 तंडुलं शाकसूपाज्यं दत्तं केन चिदीश्वरि २३ पाकं कर्तुं शिवागारे मंडपे द्विजसत्तमः स्नात्वा वासौ चलेनैव गौमयेनोपलिप्य गां २४ शिवागारे मध्यगतं
 पाकं कर्तुं मथारभूत सचान्नं बुभुजे तत्र शिवागारे स्वभार्यया २६ तेन संमार्जनालेप पुण्येनायाति मत्पदं कुंदेश्वराग्रतस्तीर्थं शिवस्याभूत्परात्तनं २७ पं कि
 लंतदभूद्देवितया श्वेत्गृहबंधने उद्वाह्य मृत्तिकाभिर्निबन्धं द्विजसत्तमः २८ शिवतीर्थं च निष्पंकमभूद्दृष्ट्वा पूरितं समीचीनमभूत्तीर्थं शंभोरग्रे स्थितं
 शिवे २९ तेन पुण्यप्रभावेन शिवतीर्थोद्धतैः फलैः शिवलोकमवाप्याते कैलासे दक्षिणे वसत् ३० कस्मिंश्चित्करागारे शिवे धान्यावनाय च अवयं

न्यखनद्वौरिधान्यनस्मिन्प्रपूरयन् ३० श्रद्धवयोमासमात्राद्गृहीत्वाधान्यमुत्तमं स्वगृहं प्रययौ तत्र तद्वर्षं प्रपूरितं ३१ अवटः कूप उदभूतत्रदेव्यवधूरी
 तः शिवागारे कूपखनः श्रद्धेयधान्यपूरणात् ३२ तेन पुण्यप्रभावेन शिवलोके व्रजत्यसौ ईश्वर उवाच केचित्तदा व्रजन्मार्गे गंधमादनपर्वते रामेश्वरौ १
 एवंने शिवधर्मसूक्तजगति प्रोक्ता हि पापात्मनो पापान्मुक्तिरथाभवति रिसुते भक्ष्यप्रदानादिव मत्तं मस्य च दानतो वटकरात्सतीर्थतोलेपतः कैलासाचलमो
 लिवासजसुखं संप्राप्नुवति ध्रुवं ३४ इति श्रीशिवरहस्ये ईशानाख्य दशमोऽन्तरभागे शिवधर्मकथने विशेषोऽध्यायः २०॥ श्रीईश्वर उवाच भिषेकार्थं व्रजतो २
 गांगजं पयः १ कार्पाटिकाः पाठयेतः स्वाधौघं तत्र पावति तेषां शिवाभिषेकार्थं व्रजतां पापकर्मकृत् २ श्रद्धः चौर्याय गच्छन्स शिवयात्रापरैर्जनैः नरनारीगणै
 र्देवि चानुवर्णैर्विशेषतः धनानि पश्यन् छिद्रेषु हर्तुं कामः स पादजः तैः सह प्रविश्येव शिवमालोक्य पापधीः ४ सत्सौधनुष्कोरितीर्थे ब्रह्मघ्राघविनाशने मा
 समात्रं च तत्रैरुवासोच्छान्नभोजनः ५ भस्मरुद्राक्षधृक् भूत्वा साधुवत्परिनिष्ठतः तैः सह प्राक्रमन्मार्गे कस्यचित्थनमाहरत् ६ तद्गामपालनिकटे प्रापया
 वध्यते धनं गृहीत्वा निर्ययुर्भागतेन छिन्नकरांघ्रिकः ७ पादेनान्येन सर्पेण अरुणाचलमासदत् तत्रैव वसतस्तस्य दर्पात्सर्वविलोककाः ८ समाया
 ताविशः श्रद्धाब्रह्मणा विधवांगनाः प्रसर्पन्त्याचमानोसौ जलान्तेभ्य एव सः ९ तेषामपाहरदस्त्रं ते हतो मुष्णिजातुभिः क्रमात्प्रसर्पन्त्यातो आर्द्रोत्सव
 विलोककैः १० पुंडरीकपुरे तत्र देवं नोडवपंडितं देवं च ददृशे श्रद्धः तत्रौदनमपाहरत् ११ श्रद्धः सार्धं स्पविवदन् श्रुनानीतमथोदनं तस्मान्निवासितः
 क्षेत्रात्कालहस्तिपरिगतः १२ सुवर्णमुखरीतीरे स्नास्य तं अवलागणं विलोक्य भूषणं तत्र कस्याश्चित्समुपाहरत् १३ शिवसत्सत्सवालोकसमागतज
 नात्मजं बालं तत्र क्रीडमानं तं हत्वा तद्गलस्थितं १४ कंठाभरणमावध्य स्वकटीपटखंडके दृष्ट्वा बालं विचिन्वद्भिः बाधवेपंगुपादजः १५ तदभ्य
 र्णावटे बालं मृतं च परिवीक्षतं तं कंठाभरणे हीनं शोधयत्कटीपटं १६ श्रद्धं बालं घ्नन्मालोक्य रुदतः तत्पराधिपं समासाद्या श्रद्धेण तत्कंठाभरणं
 सह उच्चुक्रशुत्तत्र भृशं बालघ्ना कल्पहारकं तच्छ्रुत्वा तं च श्रद्धेः स शूलमारोपयत्तदा १७ कालहस्तीपरांते च सुवर्णमुखरीतटे तच्छीनवायुः स्पर्शेन
 तत्रैव मरणगतः १८ शूलप्रोतः स पापेषु शिवोत्सवविलोकनान् अरुणाद्वौ पुंडरीके धनुष्कोर्यान्नुवाहमे २० कालहस्त्याचमरणात्सुतो घोषा
 तिसद्यमे क्रयार्थं वनकृद्देशः श्रद्धैरन्यैश्च संगतः २१ खनित्रैः पिठकैः कुम्भैः कूपयंत्रैर्जलाधृतैः अकरोद्विल्वमंदारपद्मात्पलउशीरकैः २२ क
 पित्यामलकद्राक्षारं भाग्नफनसंघिकैः नारिकेलमृदूकानां पूगनागदलावनं २३ मल्लिकामालतीजाजीवल्लीभिश्च विराजितं निरस्तुतिं वन
 स्पेवकंठकैः सव्यधाडमै २४ तत्र पात्यव्यवपटुः पुष्पाहरणहेतवे तत्पुष्पजालैर्बैश्यासो विक्रीणानि धनादिभिः २५ शिवागारे राजगेहे पुष्पाहारै
 नेकशः तत्थनैरुपजीव्योऽप्योषयत्येव नित्यशः २६ क्रयार्थं पुष्पवृक्षाणां विल्वानां च वनावनान् प्रदोषेषु शिवागारे शिवरात्रौ शिवालये २७ विल्वच्छं

दानिविक्रीयसपणग्रहणेच्छमा शिवरात्र्याशिवद्वारिनिद्रोसौख्यदार्पणं २० बिल्वानांसकरोतीशेतेनयातिविमानगः ईश्वरउवाच विल्वच्छद
 कयणकृत्तिससन्नयातिशूद्रोपिपाथधनहृत्तियत्रयैव शूलप्रहाररुजमात्रतनुवपायेप्रोपेश्वरंपदमुमेसदयस्पमेद्य २१ इतिश्रीशिवरहस्ये
 शानाख्येदशमांशेउत्तरभागेशिवधर्मप्रभावेकविंशोऽध्यायः २१ ईश्वरउवाच अपर्णेश्रुणुधर्ममेशिवाख्यपरमाद्भुतं यच्छ्रुत्वासुनयोगोरिविस्मयं
 त्यमराअपि १ कश्चिक्कांयावणिकुर्यश्चंद्रश्रीखंडखंडकान् विक्रेतुमाययोतत्रनगर्यामापणेच तत्राग्निवाधाभीत्यायंआषाढेमासितत्रेवे ए
 कामेश्वरधाम्नेवस्थापयामासपार्वति ३ आपणेधर्धमाधायनिशिशिष्येशिवाग्रतःतदानींतत्रदीपाग्रवर्तिकामूषिकाहता ४ गर्भगेहाग्रतःशंभोःकवा
 र्गलदापितेकर्पूरखंडज्वालाभिःसोज्वलंसद्यशंकरं ५ आर्तिक्यमभूच्छंभोःअज्ञानाद्वणिजःप्रिये प्रातर्दृष्ट्वाहाहतोहंचंद्रदाहाच्छिवालये केचिद्
 हुश्रवणिजंशिवायेत्यर्ययोज्वलं तच्छ्रुत्वादुःखवचसाशिवायेत्यब्रवीद्वणिक् ७ तेनश्रीखंडखंडोत्थज्वालादीपितमंठपं शिवस्यतत्कृतंतेनत्यागतो
 ममवेश्मसःकार्पाससूत्रमाधायदोणिभिःसमुपागतः मार्गसहायदेवेशजलाद्रिमददाद्वणिक् ८ तेनपुण्येनदीपानांवर्तितदानान्ममाधुना सर्व
 पापविनिर्मुक्तःममसन्नगतोविके १० हालासेपल्कसःकश्चिच्छिववाद्यार्थचर्मदः मृदंगहृक्कापटहृदुभीचर्मदापकः ११ शिवागारावलोकेऽश्र
 यादत्तातत्रसोभर्ति गृहीत्वास्नातिनत्रैवशिवगोपुरलोककः १२ दुंदुभ्याश्चर्मदंतेनचतेनपल्कसकेनहि नदत्तातद्भृतिस्तस्यशिवसन्नविलोककेः
 १३ क्रोशमानस्तदाशंभोद्वीरित्यंसपल्कसः तच्छ्रुत्वाक्रोशतस्तस्यगच्छगच्छसमर्त्सयन् १४ मासमात्रंसुधाविष्टःशिवार्यणमितिब्रवीत् दुंदुभ्याः
 श्रर्मदानंमेतदनिर्गत्यपल्कसः मृतोदैववशाद्यातिविमानेनार्करोचिषा यावदुंदुभिनादोभूच्छिवालयेसमुद्भवः १६ तावत्सपापजनुतांश्रवणेद्रिय
 गोध्वनिः नाशयत्यखिलंपापंचर्मदानादथागतः १७ वैद्यनाथालयद्वारिकश्चिद्विप्रस्थितोभवत् स्वगवाश्रयमाणंतुपंवत्सदुःखितंतदा १८
 शिवायेत्यब्रवीद्विप्रोरेगान्मुक्तोभवच्चसः श्रुत्वाकितवृषं कृत्वावैद्यनाथायदत्तवान् १९ शिवदुंदुभिवाहायतेनपुण्येनभूसुरः शूद्रान्नयाचको
 वापिमह्योकेशिवधर्मकृत् २० समागतोविमानस्थोऽवरोमाब्दसंखया निवसेदत्रकैलासेजानदानाच्चकिंपुनः २१ तुलवायस्यतनयाशस्त्रीदृष्टं
 करालये विसृष्टातेनपित्रासावस्योऽश्रयमाणका २२ सायौवनंपरंप्राप्यविरचितप्रमाथिनी शिवायदत्तानृत्यतीशंकरयेशिवालये अनिच्छन्ना
 तैकीदानातत्पिताजननीउभौ समायातौविमानेनपूजितौगणपैर्मम २४ तिस्रःकोट्यर्धकोटिश्चयानिरोमाणिवर्ष्मके तन्नार्योश्चभवंगौरितावत्कैला
 समावसेत् २५ शिवेतत्रोत्तरेकोशेअजानन्पिवैद्विजः क्रियार्थमुपवीतानिकरोतिप्रत्यहं दश २६ तत्रैकंछिन्नमभवच्छिवायेतिशिवालये उप
 वीतप्रदोविप्रःनित्यदुःश्राद्धभोजनः २७ मुक्तःपापात्सकैलासंप्रयातिचविमानगःकश्चिद्दक्षिणगोकर्णेवैशंपुत्रोनदीप्रियः २८ सायंप्रफुल्लमल्ली

नांकज्जलानिविचिन्वते सुशीनजलसिक्तानि कृत्वा मल्लीनिसूत्रके २९ विविधं राजयोगं स आपीडं प्रबन्धसः तानिवेशपासुधमिह सल्लीमूतं
 तनोतिसः ३० एवं वसन्ते संकेतस्थाने वारविलासिनीं रमयत्येष दुर्बुद्धिस्तस्मात्तद्वनपेन च ३१ संदृष्टस्तं ताडयितुमायातः सकशाकरः तदानीं सिकता
 लिंगं कृत्वा मालां समपेयत् ३२ तमाहभीत्या पूजामेलिगस्यात्र कृता मया मल्लिमालादिभिर्नित्यं नाहं चौर्यार्थमागतः ३३ तस्मिंसायं प्रदोषो भूतो मवार
 समन्वितः तेनैकदिवसे सायं मल्लीमालादिभिः शिवः ३४ पूजितः सिकतालिंगेनैवैश्वर्येन तत्र हि वनपालोऽपि तं दृष्ट्वा पूजयंतं महेश्वरं ३५ बहिर्गच्छेत्प्राप्त्य
 जानीचेत्त्वा हन्मिदं डतः निर्माल्यमालार्धमसौ दत्त्वा तस्मै वनावने ३६ स्वयं गृहीत्वा मालार्धं वैश्यावेभ्यः न्यथापरी तया सरमने वैश्याकालेनायाति मत्पदं
 ३७ सोमवारप्रदोषोऽत्र सायं मल्लीसुमार्चनात् तेन प्राप्तां गणपत्यं वैश्यापत्यापितेनैव ३८ वेदारण्ये पुरा कश्चिन्नाविकेनौकया च्छिगः संचरन् नवरत्नानि
 हेमरौप्यप्रवालकं ३९ पीतांबरान्यथान्याश्च शंखसाहस्रमुत्तमं श्रीखंडचंद्रकस्तूरीक्रमुकेलालवंगकं ४० जाजीपत्रं जाजिफलं तक्षैलसुमनःशिलाः
 मुक्ताशुक्तिसमूहं च गृहीत्वा वणिजां वरः ४१ मध्ये महावातहता सागरे भ्रमते च नौः तदा वेदवनाधीशं प्राप्नोमे वणिजां वरः ४२ वणिगुवाच ददामि शंखसा
 हस्रं नवरत्नार्चनं शिवे करोमि नवधानामर्चनं वेदनायके ४३ ईश्वर उवाच इत्थं विचिंतयति तत्र वणिग्वरेस्मिन्धारं तथा च्छेः परमापसानौः तेनैव
 तच्छंखसहस्रदानाद्रत्नार्चनात्वा न्यसमर्चनाच्च मद्यमेकैलासमौलिः करगो वणिक्पतिः ४४ इति श्रीशिवरहस्ये दशमांशे ईशानाख्ये उत्तरभागे शिवधर्मकथने
 द्वाविंशोऽध्यायः २२ ईश्वर उवाच अथान्यं शिवधर्मं मे श्रुणु शैलात्मजे मले श्रीकंठे सहाजातीरे धातुलां क्रयकारकः १ घटं द्रव्यं पाकपात्राण्यादा
 य स वणिक्पति मध्ये मार्गं प्रविष्टो सोऽश्वोऽष्टैरुरु रसभैः २ भारं वहन् यात्रागणं तां प्रपेत्तलकां स्पृजं श्रीकंठेशालया द्वारि विक्रीणानि ससिलिजः ३
 मासमात्रमुवासायं तत्र देवस्य उत्सवे विलोकनजनेः शंभोः कीर्तनात्नमयोधदः ४ केनचिच्चौर्यभावेन तत्रागारे शिवस्यैव सविलोक्यापणे स्वस्य स्थि
 तं तान्न घटं नवं ५ ददौ शिवाय स वणिक्पतेनायं मम सद्गुणः विमानेन संभ्रायति शिवेतां प्रघटप्रदः ६ कश्चिद्रत्नाद्रिशिखरेन वधानोद्धृष्टान् नृपान् स
 मादायाश्च बहुशः वणिग्भिः सह चक्रयं करोति चापणं प्राप्य क्रयं तत्र जनास्तदा गृह्णन्तत्यान्यजानंतु तत्र धान्येष्वसौ वणिक् ७ शिवाय मुष्टिमात्रं सगो
 णीषु प्रतिगृह्णते तत्प्रत्येकं प्रस्थशतं संपाद्य शिवमर्चयत् ८ नवधानास्तार्चातो मम कैलासवास्यभूत् गोशृंगविक्रियपरः तथा मरुतकाचले ९
 वलयानां क्रयकरः तथा मरुतकाचले वलयानां क्रयकरं चामरीकेशमेव च ११ शिताशितं विक्रीणात्ययं पौरांगना स्वपि तत्राहस्यविटकांतां देवा
 गारस्थितां तदा १२ वेश्याचामरं तेशायगोशृंगमभिषेचितुं शिवं मरुतकेशानं नवसंगफलमम १३ तस्मै प्रादात्स च वणिक्पतिस्तं संगलालसः
 वेश्या वेश्यार्थमुत्कृष्टं चामरं शृंगमेव च १४ सादंडं चामरं कृत्वा तेन देवमधूधुवत् गोशृंगेण तदा देवं लिंगं मरुतकेश्वरं १५ सुशीतलैर्जलैर्गनीधे

सेचयत्सह्यजाजलेः सवेशोयं वणिग्यानि विमानेन ममक्षयं १६ कादंबपक्षसंकाशगोशृंगचमरप्रदः तृणानि दत्त्वा देवस्य तृणज्योतीशगोपरः १७
 कश्चिच्छूद्रो भूतिपरः तृणभारवहो निशं जीवते त्यंत भारार्तः स्वकुडुं वमपोषयत् १८ एवं प्रतिदिनं शूद्रः तृणज्योतीशसत्स्थले विप्रः कश्चित् स्वगोप्रा
 दात् तृणानयनहेतवे १९ आहिरन्स तृणभारं शिरसान्नपादजः तृणज्योतीश्वरद्वारी स्थितागोः क्षीरदाशिवे २० तयागवात् तृणार्थीयसंघासस्तत्र
 पातितः तत्प्रगृह्य तृणं सर्वमभक्षयत् साचगोः २१ विनष्टतृणकः शूद्रः प्रारुदत्सद्विजाग्रतः दंडेना ताडयच्छूद्रं तृणनाशेन दुःखितं २२ उवाच विप्रः को
 पेन तं शूद्रं स्फुरिताधरः विप्र उवाच अग्निदग्धं गृहं मे द्यसद्यस्तत्पुण्यदानतः तृणनाशेन न सोऽस्मि शिवगोभक्षितं तृणं २३ किं करोम्यद्यनाहं ते भृन्नि
 दास्यमि गच्छ भो हाशिवः प्रीयतामत्रेत्यथोक्तास्व गृहं ययौ २४ शूद्रविप्रौ च कालेन समायातौ ममालंभे शिवगौर्यासतो देवितस्मिन् क्षीरं दिने दुहत् २५ अ
 मिषे को भवते न तत्पुण्येन समागतौ विधूय पापजालानि विधुवन्नेधमध्नतः २६ शुश्रूषाते विमानस्थौ शिवधर्मप्रभावत मातृभूतगिरौ पूर्वक
 श्रिदासीत् कलालजः २७ क्रयार्थं मिष्टकास्तेन दग्धाः काष्ठोन्नताः शिवे किंचिद्गन्धावशिष्टां वै न तासां तु प्रनिगृही २८ काचिदासीत् छिवागारप्रद
 दौताः सहस्रशः तन्नदीगमना सक्तः तया संप्रार्थितः सदा २९ तेन पुण्येन सेयानि कैलासं दक्षिणं मम ईश्वर उवाच एवं सधा तु क्रयकृद्दुष्टप्रदो धामा
 क्षताची परमो वणिग्वरः ३० वेशार्थं सञ्चामरं शृंगदं विक्रेतृणप्रदानाद्गविमे विमानगो नौ शूद्रविप्रौ शिवधर्मशेखराः समागता मत्पदं संनिधिं शिवे
 ३१ इति श्रीशिवरहस्ये ईशानाख्ये दशमांशे उत्तरभागे शिवधर्मप्रभावे त्रयोविंशोऽध्यायः २३॥ श्री ईश्वर उवाच पुनश्च शृणु मे देवि शिवभूमिप्रदायिनः
 कथां कथयतो मे द्यसद्यः सर्वाधनाशिनीं १ तजेश्वरांतिकं देविके चिदासं कृषीवलाः गोवृषाजमहिषादिपालका कृषितत्पराः २ कृषंतो लांगले
 भूमिं सर्वसस्यप्ररोहिणीं सर्वोर्वरावरिष्ठं गेतां भूमिमन्यो न्यवादिनः ३ मह्यं मह्यं मह्यमिति कलहं चक्रिरे सदा न च धान्यगणं सर्वमभिवृद्धि मनीनयन्
 ४ तत्र केचिद्द्वयो वृत्त्या ऊचुस्तत्र कृषीवलाः बद्धा ऊचुः नास्माभिर्भूरियं भोज्या विवादासक्तमानसैः तजेश्वराय दत्तेयं विवादो मास्तु नो धना ५ तथेते
 वावदन् सर्वेश्वरीयाथ तदा वरां प्रददुस्तं कृषिकृतां ववधान्यं तथेक्षवः ६ तदा तेन शिवस्वभूतं नैवेद्यं भक्ष्यभोज्यकैः इक्षुकाडरसेन शमम्य चिन्नशिवा च
 काः ७ शर्वाय पर्वकाले ते उर्वरां सर्वथा ददुः तेन वै शिवधर्मेण सर्वे चैव कृषीवलाः ८ विमानेन समाजग्मुः कैलासं मम दक्षिणं अज्ञानाद्विदंतस्ते स दंतः
 करणो भिक्ताः ९ किं पुनर्मक्तिभावेन शिवे भूमिप्रदानराः यावत्तद्भूमिरजसः संखया शिवलोकगाः १० तत्राखंडभुवः खंडं आखंडल इवे धिताः यावच्च
 दार्कभगणेशैलद्वीपाधि मंडलाः ११ भुवं भुजंति भूपालाः तेन धर्मेण पार्वति कश्चिज्जपे श्वरं पूर्वमरणान्मम लोकदं १२ स्नात्वा सद्यो द्रवातीर्थे दृष्ट्वा सा
 यंतु विप्रजः ग्रहणे सोमसूर्यौ त्येदृश्वानत्वा तु माद्विजः १३ शिवलोकं प्रयात्येव विमाने नैव भासता के भयोणे श्वरं प्राप्य स्नात्वा तं द्यामहेश्वरं १४ प्रणम्याच्छेन जीवत्स

मार्ज्यामार्ज्यंस्तदा शिवालयेतदानीत्यमासायंतत्रवर्तमानात् १५ कृत्वाकैलासमाप्यतिगणोभूत्सविमानगः श्रीप्रयाणेपुरेकाचिद्विप्रकंन्याशिवालये १६ ॥
 गोगोमयेनोपलिप्यभार्ज्यं प्राप्यभूतले पुत्रपौत्रैः परिहृताशिवलोकमथाययौ १७ मध्वार्ज्येन महादेवं दृष्ट्वा सन्मानदीसुतः उष्णरात्र्यां सप्रहृष्टो सौवैश्या
 संगमलालसः १८ तेन धर्मैण कैलासं प्रापयाम सुदर्शनं श्रीमंगले तु विधवा शिवे दादृभिषेचनं १९ मृत्कं भाहृततोयेन सहा जायास्तदाविकं तेन यं
 विधवायाति शिवधर्मैर्विमानगा २० त्रिकोटोपापधीर्विप्रो सनित्य शिवसेचने रुद्रं जपन्तुं छवृत्तिः कैलासं प्रापतेन वै २१ ऊहालेशिववीक्षातो कार्तिके
 सहा जाल्लवात् संकरः शिवलोकं वै संप्राप सविमानगः २२ वैश्वस्कंधे वहन्सीरयाचते शिवसेचने पयोगवांघट्टं द्वेभिसाभोजी शिवं ययौ २३ पयः प्रा
 दाच्छिवस्यार्थे तेन्यागच्छन् शिवालये दुर्गे श्वरे सेचनेन पयसो याति वैश्वकः २४ विमानेना कं वणेन वृषभध्वजशोभिना मायूरेशां परद्वारिकं भागे
 अमणो निशि २५ घृतमापणजं नित्यं पाचयित्वा भस्मं च दीपद्वंद्वं ददाति वनेन पुण्याद्विमानगाः २६ घटेशाय वनं चक्रे नालिकेरस्य पादजः श्री
 षेजलं समादाय मृत्कं भेन सपादजः २७ प्रदत्त्वा वर्धयामास भिक्षां शिवस्य वर्धयत् तन्नारिकेलसुजलैर्घटेशमभिषेचयन् २८ तेन पुण्येन मूढो
 सोयाति पाने मनारमे श्रीकाषे अमणः कश्चित्कृत्वा माधूककं वनं २९ तत्फलं लोत्थयन् तैलेन दीपानां रोपयच्छिवे तेनैव शिवधर्मैण याति कैलासम
 द्यमे ३० तैलिका वैद्यनाथाय तैलयंत्रे निलानदा संपीड्य तैलं साप्रस्थं दत्त्वा देवाभिषेचने ३१ याति शंभोः परं धाम तेनैव शिवधर्मतः रथकारः पुराक
 श्रित्कृत्वा पुष्करं यंतदा ३२ भृतिं विहाय चक्रे सौकेन चित्तं कारिते श्रीसुंदरे तेन शिवे विमानेन प्रयातिसः ३३ क्षीरिणी शेषं तस्मात्कृत्वा दारुभवनं
 रंगेण शेषं भित्तं कृत्वा वृक्षं संपाद्य यत्नतः ३४ वृषध्वजविमानेन तेन संयाति मत्पदं दुर्गे श्वरे पुष्पमालापरिशोभितमुन्नतं यानं कृत्वा पुष्पकारः प्रयाति म
 मसन्नं वै श्रीवांक्षे ग्रीष्मकाले तु गंधं पिब्योपलिप्यमां ३६ संवीज्य तालं तेन विप्रो छेनैव जीवति देहांते शिवसांख्यं प्रयाति च विमानगः ३७ कंतुके
 शे वृषस्तंभं दत्त्वा शूद्रः शिवे ययौ तालेशो गोपुराग्रस्थकलशे केतुदायकः ३८ तेनैव शिवधर्मैण वृषकेतुविमानगः शिवं प्रयाति मूढो सौ सदारः ससुत
 स्तदा घंटाप्रदः शिवागारे वध्वा घंटाश्च नादिनोः ४० तत्रैवाश्रयने शस्यकां स्यकारः प्रयाति मां पुष्पद्रुतौ श्वरपरः ससुराभा गलं पिबन् ४१ चंडालो वि
 लुट्द्रुमो शिवप्रासादपार्श्वतः अंगप्रदक्षिणा तेन संजाता याति तेन मां ४२ बल्मीकेशो पुराविप्रः शिवचिककलो भवः त्यागराजमहेशानं गां यन्सग
 णको ययौ ४३ मत्पदं टंकं घृत्वे पिजीर्णं हृक्वदशिवने उच्छेन जीवं देवाय शिलाशिल्पकरो ययौ ४४ वृद्धाद्रौ तैलिकागारवृषभो निस्ततो निशि ॥
 अनुद्रुतं तैलिकेन शिवागारप्रदक्षिणां ४५ त्रिवारं तैलिकं वृषोचक्रांतया स्यताहि मां गोवटे शिवभक्तं च कश्चिद्विप्रं स्वबंधुवत् ४६ निशीथे तमसि
 प्राप्ते भोजयते न याति मां गोपर्वते शेषे देवेशिकश्चिद्विप्रजं नंदनः ४७ मदालये महादर्शं दत्त्वा सोपिविमानगाः गणकस्ताडितो राजा शिवागारनिरि

सकः ४८ धनं शिवस्पदे हीति जहौ प्राणांस्तदाविके श्रीमन्नलपरे तेन यात्यतः स विमानगः ४९ सप्तत्यागालये पूर्वविप्रः शूद्रो वणिक्कौः राजा
 च वनपालश्च राजा दासीप्रदानकृत् ५० विप्रः शिवागारमध्ये धर्मार्थध्यायनाद्ययो उच्छ्रजीवी सशिष्योसौ शूद्रो वीणादिमायनेः ५१ शिवा
 गारे प्रदोषेषु भस्मरुद्राक्षधारकः वणिग्गुगुलदः शंभोः गोशंभोः संचतीपयः ५२ ग्रामे तृणान्यदित्वा च त्रिकालं दापयत्ययः राजा दुष्टांगजो
 दत्तः नथाश्वोश्च शंकरे ५३ श्रीमन्नेदीपुरेशाय वनपालोऽपि मालिकानीलोत्पलानामावध्यदौ पुष्पद्रुतीश्वरे ५४ दुष्टादासीनुसंताड्य राणा
 देवेद्रुतीश्वरे विसर्जितानेन पुण्यैः विमानस्थाममागता ५५ खंडीश्वरे लक्ष्मिवित्त्वमभ्यर्च्य सघनो वणिक् याति कैलासमुत्कृष्टपुनर्यत्र वसन्नरः ५६
 नशोचन्नेव रुक्षेन शिवधर्मोयमीदृशः यत्तु धर्मश्रवणाद्गैरिभक्तिर्मयि दृढो भवेत् ५७ श्रुत्वा संतुष्ट हृदया देवी शंभोर्मुखावुजात् स्कंद उवाच
 एवं कैलासशैले विहरति गिरिशैलेऽप्यस्यासमेतः प्रोक्तैर्यं शिवधर्मसारपदवीश्रयस्करे संश्रुता तत्तुभ्यंगदिता शिवेन विहितो नित्यमुदधार्य
 ता यावदूर्ध्वं निवासवस्त्रिदिवतो वर्षाब्धिभिर्भूतलं यावच्छैलनदीतटाब्धितटगास्रह्माः शिकत्याः शिवे ५८ तावत्संख्यककल्पकदिविष
 दामूर्ध्वं च मत्पार्श्वगाः कैलासे शिवधर्मकारिजनतातातो हि धर्मोधिकः नैष्कर्म्योऽभ्यधर्मसंभवफलैस्वर्गस्तदंते शिवे भ्रूयते देवततस्तु ध
 र्मज्ञाने मेदृशेन तुल्ये सदा ६० पूर्वोप्यार्तिदकीर्तियुक्तसुमहागते वसो धोनरः तद्धन्नात्र पतत्यनुमहाकल्यातिमेभूमिपोभूपातेन करिष्यति प्र
 तिजनिं स्वात्त्वधर्ममेवं शिवे ६१ शक्तैर्भक्तैरशक्तैर्विधिसुधिरहितैर्बौधवाधाद्यगाधैः सेव्यः सर्वैरयं मे शिवतरुं कृपया लभ्यधर्मोयमेव विनै
 श्वरैर्नैश्वहीना हि जवरयतयो मुक्तिमार्गप्रपन्नाः सन्नाभिन्नात्यवर्णा अपि सगुणा सक्तचित्ता मयीत्य ६२ धर्मबर्माभिदमेव मन्त्रैर्नो कर्मपा
 शजनिजं शिवधर्मं नाशयेद्दुरितजालमपीशे पर्वजात इव शर्वरिनाथः ६३ गर्वपूर्वशपथो हर्ममेषः सर्वसद्गतिद एव वृषो मे पूर्वकर्मनि
 रताहि गतगा इष्टुष्टिनि रताश्च भ्रष्टकाः ६४ इति श्रीशिवरहस्येर्दशानां स्वदशमांशोत्तरभागे शिवगोरीसंवादेशिवधर्मकथने चतु
 र्विंशोऽध्यायः २४ जैगीषव्य उवाच श्रुतस्ते तारकारं ते शिवधर्मोऽदुषो महान् सेति हासः शिवोक्तो यंगो र्यै कैलासमूर्ध्वे नि १ तद्रोहकथ
 नंतत्र कथं शंभुरथोक्तवान् गौर्यैर्नन्मवदाश्रुत्वं यच्छ्रुत्वा मनुजाभुवि २ न कर्बति शिवद्रोहं तन्मे स्कंद वदाधुना सहैभिर्गणचंदैः श्रमु
 तिद्वैश्वशंकरैः ३ तज्जैगीषव्यवचनं श्रुत्वा प्राहाथ षण्मुखः नमस्कृत्वा शिवं तत्र शिवद्रोहकथानकं ४ श्रीस्कंद उवाच श्रुणु ध्व
 मुनिभिर्देवैर्गणैश्च मुनिपुंगव पुरा कैलासशैले द्रेरत्नमंडपमध्यमे ५ भ्राजमानमणीमंचे संस्थितो परमेश्वरो देवादेवी च तच्छ्रुत्वा शिवांस्तं शिव
 धर्मजं ६ सेति हासं द्रुतो हासे पुण्ये शिवरहस्यके श्रोतृणां भक्तिफलदेपापौघविनिवारके पुनः सरोनकल्याभूतयोः संवादतो मुने नमिगितज्ञाप्रोवाच

सर्वज्ञाप्रजलिः शिवः ८ देवी उवाच देवदेव महादेव शरणागतवत्सल पाहि मां देवकृपया वदत्वद्द्रोहजं कथा ९ सेति हासां महादेव श्रोतुमिच्छामि ते
 सुखात् यत्कथा श्रवणादेव श्रोतृणामुपकारकं १० नत्वद्द्रोहमतिभूयात्सर्वेषामुपकारकं प्रश्नमेनं वदविभो निस्ताराय भवो बुधैः ११ जनानां
 ताराणां श्रुतां देववदमे प्रभो अपर्णावच सा पूर्णप्रसादस्तूर्णमेवता उवाच तां महादेवः सद्यो भो धिरोश्वरः श्री ईश्वर उवाच श्रुण्वपूर्णमहा
 देवी युक्ता त्वंगणपुंगवैः शिवेशिवरहस्यत्रयं पुण्ये श्रोतुं सुखावहं १३ कथा सुधाधिक्रुरिणीं वारिणीं सकलापरां हारिणीं मखिलाद्यानां
 तारिणीं भववारिधेः १४ हरिणेश्मणे पुरायां लोके प्राप सुनंदकः गणेंद्रो मम कैलासाल्लोकपालैरथार्चितः १५ प्रणामभोजनार्चाभिर्यमलो
 कं निरीक्षितुं सुनंदमागतं श्रुत्वा विमानेनार्करोचिषा १६ आजमानयता केन मणिकेभो पशोभिना मृत्युज्वरादिगणपैः चित्रगुप्तादिभिः सह १७
 सार्धं हस्तोयमोभ्यागात् गच्छतस्मै न्यवेदयत् प्रणम्य तत्पादयुगं प्रफुल्लं बुजसंनिभं १८ नवरत्नैस्तथा पुष्पैस्तमभ्यर्च्य भवोचत् प्राज
 लिस्तत्र सानंद सुनंदं गणप्योत्तमं १९ यम उवाच अद्य मे तपससिद्धिरद्य मे भाग्यगौरवं यन्मदक्षिपदद्वंद्वं निर्वंद्वं तव शंकरं २० मम भाग्य
 स्य नानोस्ति सुनंद तव दर्शनात् यत्र शां भवपादां कुस्जेलेशः पतिष्यति तत्पवित्रतरंधन्यमान्ये मन्ये गमात्तव भुवने भवने मे द्यतद्व्यद्वन
 वद्भवेत् २१ शांगंगसंगवातोपि पुनाति भुवनत्रयं न सामान्यमिदं मन्ये पुण्यं स्फुल्लमीदृशं २२ सद्यं हृदयं त्वद्यमयि भाग्योदये न ते
 समागतो भवच्छंभोः गणेंद्रो नाथ सादरं २३ यन्मनीषिपदां भोजरजः कणपवित्रितं तदेव भुवनं मन्येना च हननिभं भवेत् २४ शांगसंगः
 पापसंघमंगं किं न करोति मे किं किं न स्तुते भाग्यानि पंचेलिमतपःफलं २५ सफलं मम भाग्यं वै फलेनानेन ते पदं स्पृशामि शमिताद्योघः
 दिव्यालेषु नमस्तमः २६ तमुत्काष्ये वमोशानि सपद्मप्राप्य तेन वै सिंहासनं वरेस्थाप्य तत्र रत्नैरलंकृतः २७ भोजयामास तत्रैव कृतं तं
 गार्चनं शिवे सुनंदं तच्च सानंदं यमः शिवनिवेदिनैः २८ स्वयं मभ्यर्च्य देवेशं भक्ष्ये भोज्ये रनेकशः तद्भक्ष्यं वा सोभिरलंकृता गता बूलवक्रप
 रिबीजितचामरैश्च सिंहासनस्थं स्वसुनंदं कंगणं प्राहेन्दुमौलिः पदपूजकं मम ३० इति श्रीशिवरहस्ये ईशानाख्ये दशमोऽंशो उत्तरभागो सुनंदग
 मेपंचविंशोऽध्यायः २५ ईश्वर उवाच यमः संपूजयित्वा तु सुनंदं गणप्यमम धृतत्रिपुंड्रफालेन्दुमकरं भस्मपांडुरं १ एतादृशानुग्रहाय पात्र
 भूतः कृतोऽस्म्यहं यतस्त्वत्पादरजसा पूतमद्य गणेश्वरः २ इदिरामंदिरमभूत्सुंदरं मम कंदरं नित्यमाज्जामहेशस्य बहामिमम कटीतटे ३ विभे
 मिशेवानाणयान् दृष्ट्वानान्यान्सुरेत्तमान् विष्णुब्रह्मादिकान्नाहं गणये सत्यमुच्यते विभेमिभस्मरुद्राक्षधारकान् क्विवपूजकान् रुद्रपंचा
 सरपरान् शिवलिंगैकपूजकान् ५ शिवक्षेत्रनिवासाश्च अविमुक्ते निवासिनः शिवभक्तार्चकान्त्साधून्निवधर्मप्रवर्तकान् ६ प्राकारगोपुराण्

वापीकूपकरान्सदा शिवपण्यावचनैरानप्रदोषेशिवदर्शकान् ७ शिवोत्सवालोकांश्च ध्यात्वा कृत्रप्रदानहं धूपस्रगंधदीपालिदायकान्छि
 वमंदिरं ८ चामरादर्शदातृश्च सोमवारशुभोषचचतुर्दशपर्वनस्तान्सप्तम्यासायमेव च ९ ये पूजयन्ति देवेशं तान्दृष्ट्वा प्रणतोऽस्म्यहं केदारे अवि
 मुक्ते च रुद्रकोरामेश्वरे १० कालंजरे महाकालेश्रीशेले चैव केतया अरुणाद्रौ च गोकर्णे कालहस्ता च दध्रुके ११ बृहद्गौद्रौ गो नगे चैव श्री
 खंडेरलपर्वते मातृभूते च जय्ये च तज्जेशे कंभद्योणके १२ मध्यार्जुने च मायूरे चैव शैद्रौ णिकेश्वरे श्रीकाशे चैव द्युनाथे च श्रीवांछे चैव दकानने १३
 श्वेतारणे चैव कायके चैव हालास्ये चैव कानने शुचौद्रोपापनाशे च गंधमादनपर्वते ताम्रपण्ण्यैः सह जायाः तटद्वंद्वे स्थिता जनाः शिवोत्सवा लोक
 नेन शिवागारनिरीक्षणेः १४ तत्तस्त्रिनिवासाश्च नानीताममसंज्ञानि शिवाज्ञो लंघननाहं कर्ता स्मि गणसंज्ञम १५ येन केनापि पुण्येन शिव
 धर्मोत्तरेण च नदीद्वयतटक्षेत्रवासिनः शिवलोकगाः १६ यथा कथं चिद्द्रुस्माकाः शिवागारनिरीक्षकाः शिवोत्सवालोकिनेश्चरथोहाश्चापि सर्वशः
 संकरा अत्यजाश्चापि नरादुमलनाडजाः नैवानीताभयाच्छंभोः शिवधर्मो हि सस्मकः १७ नदीद्वयस्नानपराव्याजेनापि शिवि स्मकाः अन्यधर्मे परम
 र्त्ताः तत्तल्लोके विवासिनः २० सपुण्या अपि मां दृष्ट्वा येनैव स्वर्गवासिनः यागयोगपराः केचिद्ब्रह्मविष्णवादिपूजकाः २१ महाघोडशगोभूमिकं न्या
 न्नादिप्रदानराः मां दृष्ट्वा येनैव स्वर्गसपापाये च मानवाः २२ असिपत्रे च भिषाके तप्तलोहे शिलाशने रौरवे कालसूत्रे च महारौरवदुर्धरे २३
 त्रिकोरे नरके चैव पातितास्ते शिवाज्ञया भुज्यते यागं तनातै हि सदानारकिभिर्मम २४ ब्रह्मघ्नाश्च सुगपाश्च अगम्या गामिनस्तथा सुवर्णरौप्य
 धातूनां हनारो रत्नवाससां २५ गोकं न्या धान्यजातीनां गंधकपूरचर्मणां गजाश्च रासभ वषट्प्राजा विहृतोऽपि ये २६ परान्नादाश्चैव कान्नाः प
 रदूषणकारिणः गोघ्ना हतघ्ना बालघ्ना स्त्रीघ्ना जीवहनास्तथा २७ तमकारामभेत्तारः कूपतीर्थनदीतट दानविघ्नद्विजिविघ्नकारिणा वा स एव हि
 २८ नरकेषु विचित्रेषु पातनाश्चातिदुःखदाः दास्यन्ति मद्गणा अत्र नरकेषु गणेश्वर २९ अक्रंदः श्रूयते नित्यं रुद्रना नरकाण्ये जनानां पापिनारो
 दानरनार्यखिलात्मना ३० दुःखितोऽस्मि सदा शंभुः स्मरामि मनसा सदा हाधिकारो मदीयोऽत्र शिवाज्ञा किं करोम्यहं ३१ एतादृशमद्रवनेन वात्राण
 मनंकथं त्वां दृष्ट्वा भयहर्षोभ्यामाविष्टोऽस्मि गणेश्वर ३२ अपराधस्तु को वा मे मयि नित्यापराधिति कृपां करोति भगवान् भगनेन त्रिपातनः ३३ सख्यो
 त्रशिवधर्मो हि नाहं जानामि तत्त्वतः कारणेनात्र केन त्वं दययामा मुपागतः ३४ तन्मे ब्रूहि गणेश्वर शिरसात्ते पदां बुजं प्रणमामि जगद्गद्गद् द्वितीयः शं
 करोमि मे ३५ श्रीस्कंद उवाच इत्थं सुनेदं गणपतिप्रतिवाचमुत्क्वाहं सांमजो मकुटबद्धकरस्तदानीं आज्ञापयाशुकरवाणिजवाद्यवाणीमित्यू
 चिवानयमुने सगणस्तदानीं ३६ इति श्रीशिवरहस्ये ईशानख्ये दशमांशे उत्तरभागे यमसुनेदं संवादे षड्विंशोऽध्यायः २६ ॥ श्री ईश्वर उवाच

सुनंदो वचसा तुष्टो यमस्य प्रणतस्यैवे तमाह विनयोपेतं तच्छृणुष्व विकेद्यमे १ सुनंद उवाच धन्योऽसि त्वं कैलोपालः शिवाज्ञाकारको ह्यसि
 धर्मो धर्मविचारार्थं जनानां पापिनायमः २ शृणु प्रणवतां चापि धर्मं जानासि सत्तम शिवाज्ञया त्वं सर्वेषां नियन्तारविन्दन ३ न जातु पण्डितः
 खं वै त्वया कार्यं विचारणे अधिकार्यसिलो कानां तद्द्रयात्सकलाजनाः ४ पापेषु नैव निरताः पुण्येषु परिशीलकाः प्रजाहितकरोऽसि त्वं धर्माधर्मवि
 चारणैः ५ यथाभिषग्वरो रुग्णान् लघुनैः कडु कौषधैः पथ्यैः स्नानं सुखिनः कुर्यादादौ दुःखं ततः सुखं तथा त्वया नरके दुःखिता ये त्रिमानवाः ६
 मीर्णनरकाः सर्वे शृङ्खलायां तिततो भुव ७ जायंते कर्मवैचित्र्येर्जनुभिर्ब्रीह्यणो ज्ञेयैः पापान्यपि च ते भूमौ चरन्त्या वरजातयः ८ अंजनास्वेदजाभूमौ
 उद्भिजाश्च भवन्ति वै पुण्यैः स्वर्गसंक्रामांति तदन्ते त्रमनुष्यजाः ९ भवन्ति भाग्यवन्तस्ते धनधान्यगृहावरैः पुत्रदारसमृद्धास्ते पुनः पुण्येन स्वर्गगाः १०
 एवं परंपराप्रोक्तं धर्मस्य त्वं विचारकः तस्मात्सर्वधर्मज्ञः न दुःखं कर्तुमर्हसि ११ शिवधर्मपराः सौरेन त्वां पश्यन्ति ते नराः तद्धर्मसौ ह्यस्मिन्नापि न
 ज्ञाति ते श्वरविना १२ किंचित्किंचित्प्रजानां मिश्रितपादसमाश्रयात् एच्छाम्यहं त्वां ज्ञात्वा पि शिवद्रोहकथानकं १३ कएते नारकैर्दुःखं भुञ्जते तत्र
 शतोत्तरं श्रोतुं न शक्नोते चात्र द्रष्टुमीशो न को भवेत् १४ सुनंद वचने श्रुत्वा यमः प्राजलिर ब्रवीत् यम उवाच कएते त्रनजानां मिश्रितद्रोहेण पातिताः
 मत्पूर्वकैर्यमैरत्र पीडितास्ति शिवद्रुहः १५ न कल्प संख्या एतेषां मया ज्ञाता गणेश्वर पूर्वको यं चित्रगुप्तजानां तेषां कथानकं १६ ईश्वर उवाच
 यमस्य वचसा तुष्टः सुनंदो गणेशो यमम आहूय चित्रगुप्तं तं यमस्य परतस्थितं १७ कृतांजलिपुटं बीक्ष्य प्रणतं गणेशं गवः शृण्वतां यमसंभानां
 वचनं प्राह सत्तमे १८ सुनंद उवाच शिवद्रुहः कएते त्रपातिताः पूर्वकैर्यमैः कैरेतद्रोहवैचित्र्यैः शंभोरेते निपातिताः १९ पापिनोऽप्यधिकं दुः
 खं भुञ्जते ते शतोत्तरं कुंभिपाकासि पत्रेषु महारौरवोरवे २० संतप्तबालुकामध्ये तप्तभ्राष्ट्रेषु भर्जिताः अयः पिंडो ताड्यमाना आयसेवीय
 सेस्तदा २१ वज्रतुंडैश्च नेत्रेषु दंशितांगाः सदानराः त्रणेषु पूयरात्रां धारानिर्यातिनेषु च २२ क्षारैः ससिंचमानेषु तप्तसूचीप्रपूरणैः सर्वांग
 संधिषु सदा अयोस्माभरणाः सदा २३ क्रोशमानेषु च तदा अत्र संवसन्तां सदा शिवद्रुहा कथामद्य श्रातुमिच्छामि चित्रक २४ विलोक्य बहूनां
 लीनां लिखानां तत्र शिवद्रुहा तन्मह्यसावधानेन वदत्वं पूर्विकाह्यसि २५ तदा गणेश्वर वचः श्रुत्वा चित्राच चित्रकः विलोक्य बहूनां लीनां
 खानां तत्र शिवद्रुहा २६ वज्रकुमारभते तत्र यमं दृष्ट्वा गणेश्वर एतस्मिन् समये प्राप्ताः कालदूताः सहस्रशः २७ करालाविकरा मुंडा ऊर्ध्वकेशोरु
 दंष्ट्रकाः पाशमुद्गरहस्ताश्च दंडकांडैकपाणयः २८ प्रणम्य ते यमं तत्र सुनंदं चित्रगुप्तं प्राहुः कृतांजलिपुटाः स्वेदधारावत्तांगकाः २९ यम
 भयाकुलः अनल्पकल्पेषु वयं भवत्पूर्वयमाज्ञया नरकेषु विचित्रेषु नरस्माकृतोत्तरं ३० पाडां कर्तुमशक्तास्ममैतेषां निस्तरो भवेत् सुदुस्साहो

रत्नमात्पापां कुंभोर्दुहाः सदा ३१ अन्ये संयोजनीया वैभयाः स्वयसिपाणियः तेष्विकल्पसहस्रांते पीडयंतु शिवदुहः पुनरन्ये योजनीया एवमत्र परं
 पर अनुग्रहो यमस्माकं दयया क्रियतां यम ३३ अशक्तास्मः पीडयितुं बहु कालं शिवदुहः नारके चित्तरेखे वचने नोत्रावधार्यतां ३४ गच्छा
 मोभूतलं सर्वसमादास्य मपातकान् भस्मत्रिपुंड्रहीनां गान्द्रासपरिवर्जितान् ३५ रुद्रपंचाक्षरैर्हीनान् शिवलिंगार्चनोभितान् शिवक्षेत्रात्
 यदेशेषु निवसानानयामवै ३६ प्रदोषे सोमवारेषु चतुर्दश्यष्टमीषु च नक्तार्चनार्चितांश्च दिवा ते ध्वजभोजिनः ३७ शिवनामोभितान् पापान् अ
 न्यनामपरायणान् शिवयात्रोभितान् पापान् लिंगालोकनवर्जितान् ३८ शिवनिंदा परानत्र समादायाभि मद्यच नरकेषु विचित्रेषु विप्रगोद्रोहिणो यम ३९
 शुष्काद्रपातकाद्योश्च विविधा घसमावृतान् संताड्यानीय नरके पातयामतवाजया ४० शिवदुहां पीडनेत्र कल्पे कल्पे न्यकागणाः नियोजनीयाः
 पीडायेव यं शिवन्नाश्रमातुराः ४१ स्कंद उवाच इत्थं यमस्वभयवाक्यमथो सुनंद यत्तः प्रशुश्राम च चित्रकेन अत्याभयान्यमनियुक्त शिवदुहां वै
 संपीडितुं प्रतिवचः प्रददौ सुनंदं सचित्रगुप्तः परिलोच्य लेखं शिवदुहां प्राह कृतांजलिस्तदा ४२ सुनंदं कंनदित सर्वलोकं शिवार्चकं तत्र यमेन चोदितः
 इति श्रीशिवरहस्ये ईशानाख्ये दशमोऽध्यायः २७॥ शिव उवाच चित्रगुप्तस्तदा प्राह लेखं दृष्ट्वा शिवदुहां
 सेतिहासं तदारव्याने अपर्णे शुणु सादरं १ शुण्वतः स सदस्याय यमायाथ तदाभयात् गणेश्वरस्य परतः सुनंदस्य तदां विके २ स्कंद उवाच
 इत्थं देवैव दद्वैवः कैलासे वै शिवदुहां सेतिहासं तदारव्याने गणैर्मुनिगणैः सुरैः ३ यच्छ्रुत्वा भूगतनरो नद्रोहं शोभवेनमः कवेति दुःखभीत्येव
 तस्मात्वं शुणु वै मुने ४ सर्वलोकोपकाराय अविनाशं हि पातकं न निष्कृतिः शिवद्रोहं शिवो येशं करोदितं ५ चित्रगुप्ता तुवादेन गणेशं प्रतिभाषितं
 तच्छुणुषु मुने त्वं सर्वज्ञोसि सदा मुदा ६ चित्रगुप्त उवाच ब्रह्मद्वयं तरे कल्पे मनुस्वरोचिरासं वै तत्रावन्त्यामुभावास्ता मित्रौ विप्रौ तदारव्या ७
 देवेश शर्म सुशर्माणो वेदशास्त्रे च निष्ठितौ तौ कार्तिके तु सोमेश सोमवारे विलोकितुं ८ निर्जग्मतुः सोपहारावपवासपरायणौ अवत्यामुदभू
 त्कश्चिद्वणिक् गुप्ता धनाह्वयः सोमेश्वराय कृतवान् कृतां दीपमालिकां कार्तिके सोमवारे तु महापूजामकारयत् ९ धूपदीपैश्च नैवेद्यैर्गंधपु
 ष्याक्षतार्चनैः विल्ववृंदसहस्रैश्च चंद्राण्यर्चनैः पूर्वकं ११ तदा सर्वे महेशानं सोमेशालोकने जनाः नगरनार्यो शिवः शूद्राः ब्राह्मणा यज्ञि वणिजः
 १२ सव्यापसव्यमार्गेण प्रदक्षिणाविधिं परं चक्रतुर्भक्तिभावेन चक्ररंगप्रदक्षिणाः नपुनर्बिलुक्लक्ष्मणमातुः क्रिमिमलाकले पदं ददौ तं रत्नं
 त्वाकैचिच्चक्रः प्रदक्षिणाः १४ सोमेश्वराय बाह्ये तु प्राकारे सोमबासे देवशर्म सुशर्माणा उभावपि शिवंतदा १५ नत्वांतरे च प्राकारे तत्र दीपश
 तां कुले धून्वन्करो देवशर्मा प्रदक्षिणकरो भवेत् १६ तत्रैकदीपनाशो भूतकरांगुलिवाततः सुशर्मा पार्श्वगोप्यासीना वददीपनाशनं १७ समुज्ज

लंकस्तेति तदान्यमपि केचन नरवाग्निनापिशूद्रोपिशिवदीपो ज्वलन्नुदा १८ तन्नखाग्रस्थिते लेनस्वशिरायां समादधे मौनहीनं तदान्योसौ वैश्यो
 वैश्याकरांगुलीः १९ समालम्ब्य सतां ब्रूलभालयेष्टीवनं करोत् प्रदक्षिणायां सक्तोपिनरकं प्राप्य सान्वयाः २० भुञ्जते यातनामत्र प्रतिकल्पममी सदा
 पुनरप्येवैश्वसुतः दास्यात्तत्र शिवोत्सवे २१ समागम्यालयं प्राप्ते संगम्य च तया सह रेतोमूत्रमलोत्सर्गं कां चामेकात्म्यधामनि २२ अकरोत्स शिव
 द्रोही तेन रेतो हृदांतेरे सवैश्यः प्रतिकल्पे वै निस्ताररहितो यतः २३ कश्चिन्मागं सहाये शउत्सवेशं भवे सति अधिकारी तदा स्वस्वशिवं तैलेन दी
 पकान् २४ दधन्ना रूढतुरगः सोत्साहं निष्ठते भुवि सनेन शंभुद्रोहेण संतमाय सचाहनः २५ तद्वासः तुष संख्यानां कल्पानां वेद्मि नोयम हात्लास्ये उ
 त्सवेशं भो पुष्पमाकल्पहेतुकं अयाहरत्सवेश्वाये दत्वा पद्माहमीदृशं गंधापहार्यं यं शंभोः स्वांगलेपेन हेतवे २६ संतप्राग्निकणां गोयं द्रोही भुञ्जति या
 तनाः साम्राणिहार्यं यं शूद्रः मध्यगारमवस्थितः २७ श्रमणाय शिवद्रोही शिवगोक्षीरपानकृतं शिवधान्यं धने वस्त्रं अधिकारमिषाद्यम २८ त
 स्पचीराणि दिव्यानि हेमकातो ज्वलानि च शिवाभिषेकमुत्सृज्य राजकीयेष्वदात्सुदा ३० स्वांगपुष्ट्ये पिबत्सीरं श्रमणः पूयमानकृतं संतपवन् हि
 ज्वालांगो क्रंदते हर्निशं यम ३१ वेश्येयं शूलमुद्रां गानन्त्यति शिवाग्रतः यो वने न च दृष्टां गीराजकीयेष्वन्त्यतौ ३२ ब्रह्मक्षत्रविशः शूद्रान् स्वांग
 संगमलालसान् सधनान्निर्धनान् बन्धुभूविषेपदियं भुवि ३३ संतपसी सयोनीयं निष्ठते कल्पमीदृशं शिवाचैकोयं पापीयान् नृत्याचैयति शं
 करं ३४ पंचामृतं पंचगव्यं निःशेषं नाभ्यषेचयत् किंचित्किंचित्सेचयानो अधिकारिभयाद्यम ३५ गर्भगेहादूर्ध्वभागे तैलं क्षीरं घृतं दधि सौद्रं
 शर्कराया सार्धं सुगंधं गंधपुष्पकं ३६ स्रजः प्रफुल्लमालीनां वैश्याभ्यो दाच्छिवाचैकः अभिषेकाय रंभानां फलसाहस्रमुत्तमं ३७ नालिकेरश
 तं कश्चिद्दणिकेयादाच्छिवाय तु विचर्मकं दलीजालं कुर्वन् तत्रासपादजः ३८ प्रस्फोटय नालिकेरानुसेचनाय घटं शिवे सुधानं श्राव्यं रंभा
 फलद्वयमभक्षयत् ३९ नालिकेरं तृषार्त्रोसानपि बन्धे च नेष्टितः तेनासृक् पूयपोष्यास्ति श्रुत्कंदः सदैव हि ४० एवं शिवद्रोहवतां गतिः परानक
 ल्यसंख्यात्रनिवासिनोयम ज्वालांगकावत्र च दीपनाशकैर्हि जौ सदा विदविदां वरिष्ठौ ४१ इति श्रीशिवरहस्ये दशमोऽंश उत्तरभागे शिवद्रोहकथने अ
 ष्टविंशोऽध्यायः २८ ॥ चित्रगुप्त उवाच महाकाले पुण्यकश्चिद्गर्भगोत्रो द्विजाधमः शिवालये समागत्य साधुवत्सतनयम १ शिवरात्रौ शिवागारे
 भस्मरुद्राक्षभूषणः लिंगमभ्यर्चयं रत्रौ महाकालेश्वराग्रतः २ शिवभक्तमहात्मानो रत्रौ यामचतुष्टयं तेषां शुश्रूषणमिषाद्वस्त्रान्येषां घटानपि ३
 अपहृत्य गतः पापः पंचत्वं सगतो न्यतः शिवभक्तवरद्रोहादृधः शीर्षोर्ध्वपार्श्वतः ४ कवाटमूले सस्थाप्य विप्रकन्याकरग्रहं कुचामर्शकरात्पापीको
 शं स्थित्वा पिपाषधीः ५ प्रदोषकाले तद्रोहादसि पत्रवने स्थितः त्रिपुंड्रफालं बोध्यैव निर्दिश्य सुदुर्मतिः ६ तेन द्रोहेण नष्टायः नरके यसवायसाः